

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Julkisen sektorin innovaatiobarometri 2022

Valtion tulokset

Hallintopolitiikka

Valtiovarainministeriön julkaisuja – 2022:64

Valtiovarainministeriön julkaisuja 2022:64

Julkisen sektorin innovaatiobarometri 2022

Valtion tulokset

Matti Kuivalainen, Riikka Hauhtonen, Ira Alanko,
Aune Sanz, Pauliina Pussinen

Valtiovarainministeriö Helsinki 2022

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Julkaisumyynti

Beställningar av publikationer

**Valtioneuvoston
verkkokirjakauppa**

Statsrådets
nätbokhandel

vnjulkaisumyynti.fi

Valtiovarainministeriö

CC BY-NC-ND 4.0

ISBN pdf: 978-952-367-260-4

ISSN pdf: 1797-9714

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2022

Julkisen sektorin innovaatiobarometri 2022

Valtion tulokset

Valtiovarainministeriön julkaisuja 2022:64		Teema	Hallintopolitiikka
Julkaisija	Valtiovarainministeriö		
Tekijä/t	Kuivalainen, Matti; Hauhtonen, Riikka; Alanko, Ira; Sanz, Aune; Pussinen, Pauliina;		
Kieli	suomi	Sivumäärä	69

Tiivistelmä

Julkisen sektorin innovaatiobarometri on toteutettu Suomessa ensimmäistä kertaa yhtä aikaa sekä valtiolla että kunnissa. Julkisen sektorin innovaatiot ovat aihe, johon sekä OECD että pohjoismaat ovat kiinnittäneet viime vuosina enenevissä määrin huomiota. Innovaatiobarometrin tarkoituksena on ollut luoda kuvaa innovaatiotoiminnasta ja tehdä näkyväksi julkisella sektorilla käyttöönotettuja innovaatioita. Tämän kyselyn kohderyhmänä oli valtionhallinnon ja yliopistojen johto.

Innovaatiotoimintaa motivoivat erityisesti asiakkaiden ja kansalaisten tarpeet, tuottavuus ja uusi teknologia. Innovaatiotoiminnan ajurit näkyvät myös yksittäisissä innovaatioissa ja niiden vaikutuksissa. Rahaa ja työaikaa ei ole riittävästi käytössä. Organisaation strategia ja henkilöstön osaaminen ovat taas merkittävämpiä innovaatioita edistäviä tekijöitä.

Melkein kaikkien vastaajien organisaatioissa innovoidaan. Valtiolla vuosina 2020–2021 käyttöönotetuissa innovaatioissa näkyy pyrkimys tehostaa toimintaa uusia teknologioita hyödyntämällä ja mukautuminen koronapandemiaan. Julkisen sektorin innovaatiot ovat mahdollisuus tunnistaa ja tarttua tiedossa oleviin haasteisiin ja mahdollisuuksiin. Kyselyn tulosten pohjalta voidaan nostaa eri asioita yhteiseen keskusteluun ja tunnistaa kehittämiskohteita.

Asiasanat innovaatiopolitiikka, innovaatiotoiminta, innovaatiot, hallintopolitiikka

ISBN PDF 978-952-367-260-4 **ISSN PDF** 1797-9714

Julkaisun osoite <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-260-4>

Innovationsbarometern för den offentliga sektorn Statens resultat

Finansministeriets publikationer 2022:64		Tema	Förvaltningspolitiken
Utgivare	Finansministeriet		
Författare	Kuivalainen, Matti; Hauhtonen, Riikka; Alanko, Ira; Sanz, Aune; Pussinen, Pauliina;		
Språk	finska	Sidantal	69

Referat

Innovationsbarometern för offentliga sektorn har genomförts i Finland för första gången samtidigt vid både staten och kommunerna. Innovationer inom offentliga sektorn är ett ämne som både OECD och de nordiska länderna har fäst alltmer uppmärksamhet vid under de senaste åren. Avsikten med innovationsbarometern är att skapa en bild av innovationsverksamheten och synliggöra de innovationer som införts inom offentliga sektorn. Enkätens målgrupp var ledningen för statsförvaltningen och universitetet.

Innovationsverksamheten motiveras särskilt av kundernas och allmänhetens behov, produktiviteten och ny teknik. Drivkrafterna för innovationsverksamheten syns också i de enskilda innovationerna och i de konsekvenser som innovationerna får. Det finns inte tillräckligt med pengar och arbetstid. Organisationens strategi och personalens kompetens är de viktigaste faktorerna som främjar innovationer.

Nästan alla som svarade på enkäten fanns i organisationer där det förekommer innovationsverksamhet. I de innovationer som staten tog i bruk 2020–2021 syns en strävan att effektivisera verksamheten genom att använda nya teknologier och en anpassning till covid-19-pandemin. Innovationer inom den offentliga sektorn är en möjlighet att identifiera och gripa tag i kända utmaningar och möjligheter. Utifrån enkätresultaten kan olika frågor tas upp till gemensam diskussion och olika utvecklingsobjekt identifieras.

Nyckelord innovationspolitik, innovationsverksamhet, innovationer, förvaltningspolitiken

ISBN PDF 978-952-367-260-4 **ISSN PDF** 1797-9714

URN-adress <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-260-4>

Public sector innovation barometer Results for central government

Publications of the Ministry of Finance 2022:64	Subject	Governance Policy
Publisher Ministry of Finance		
Author(s) Kuivalainen, Matti; Hauhtonen, Riikka; Alanko, Ira; Sanz, Aune; Pussinen, Pauliina;	Pages	69
Language Finnish		

Abstract

The public sector innovation barometer was, for the first time, conducted in Finland simultaneously in both central government and municipalities. Public sector innovations are a topic that both the OECD and the Nordic countries have paid more attention to in recent years. The innovation barometer aims to provide a picture of innovation activities and make visible innovations that have been introduced in the public sector. The target group of this survey was the management in central government and universities.

Innovation activities are motivated in particular by the needs of citizens and clients, productivity and new technologies. Drivers of innovation activities are also reflected in individual innovations and their effects. There are not enough working hours or money available. The organisation's strategy and the competence of personnel, in turn, are among the key factors promoting innovations.

Nearly all respondents reported that their organisations innovate. The efforts to improve efficiency by using new technologies and adaptation to the COVID-19 pandemic are visible in the innovations introduced in central government in 2020–2021. Public sector innovations are an opportunity to identify and seize the known challenges and opportunities. Based on the results of the survey, it is possible to raise various issues for public discussion and identify areas that could be improved further.

Keywords innovation policy, innovation activities, innovations, governance policy

ISBN PDF 978-952-367-260-4 **ISSN PDF** 1797-9714

URN address <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-260-4>

Sisältö

Tiivistelmä	7
1 Johdanto	8
2 Julkisen sektorin innovaatiot ja niiden merkitys	10
3 Kysely, kohderyhmä ja vastaajat.....	16
OSA A: Innovaatiotoiminta valtiolla.....	18
4 Innovaatiotoiminnan ohjaus ja lähtökohdat	19
5 Innovaatiotoiminnan tuki ja edellytykset	24
6 Yhteistyökumppaneiden merkitys innovaatiotoiminnassa.....	27
7 Innovaatiotoiminnan arviointi.....	29
OSA B: Merkittävimmät innovaatiot valtiolla	30
8 Innovaatioiden käyttöönotto organisaatioissa	31
9 Merkittävimmät innovaatiot ja niitä motivoineet tekijät.....	33
10 Merkittävimmän innovaation mahdollistajat.....	37
11 Merkittävimmän innovaation vaikutukset ja tiedon levittäminen	41
12 Keskeiset tulokset ja kehittämissuhteet	43
LIITTEET	46

TIIVISTELMÄ

Julkisen sektorin innovaatiobarometri on toteutettu Suomessa ensimmäistä kertaa yhtä aikaa sekä valtiolla että kunnissa. Julkisen sektorin innovaatiot ovat aihe, johon sekä OECD että pohjoismaat ovat kiinnittäneet viime vuosina enenevässä määrin huomiota. Innovaatiot voivat olla paitsi hallintopolitiikan uudistamiskeino, myös keino tuottaa monenlaista arvoa suomalaiselle yhteiskunnalle ja kansalaisille. Innovaatiobarometrin tarkoituksena on ollut luoda kuvaa innovaatiotoiminnasta ja tehdä näkyväksi julkisella sektorilla käyttöönotettuja innovaatioita. Tämän valtiovarainministeriön toteuttaman kyselyn kohderyhmänä oli valtionhallinnon ja yliopistojen johto¹. Kuntaliitto on toteuttanut kyselyn kunta-sektorilla ja sen tulokset julkaistaan syksyllä 2022.

Innovaatiotoimintaan tulee valtiolla ohjausta erityisesti hallitusohjelmasta ja hallinnonalalta. Toimintaa motivoivat erityisesti asiakkaiden ja kansalaisten tarpeet, tuottavuus ja uusi teknologia. Innovaatiotoiminnan ajurit näkyvät myös yksittäisissä innovaatioissa ja niiden vaikutuksissa. Rahaa ja työaikaa ei ole riittävästi käytössä. Organisaation strategia ja henkilöstön osaaminen ovat taas merkittävämpiä innovaatioita edistäviä tekijöitä. Yhteistyötä tehdään erityisesti julkisen sektorin muiden organisaatioiden, yritysten sekä tutkimuslaitosten ja korkeakoulujen kanssa.

Melkein kaikkien vastaajien organisaatioissa innovoidaan. Innovaatiot liittyvät useimmiten prosessien parantamiseen, mutta innovaatiotoiminnan myötä syntyy myös uusia palveluita ja tuotteita. Valtiolla vuosina 2020–2021 käyttöönotetuissa innovaatioissa näkyy pyrkimys tehostaa toimintaa uusien teknologioita hyödyntämällä ja mukautuminen koronapandemiaan. Tehostamisen ja mukautumisen rinnalla tutkitaan, kuinka julkisen sektorin innovaatiot voitaisiin valjastaa valtion ennakoivan ohjaukseen ja erilaisten yhteiskunnallisten missioiden ratkaisemiseen.

Kyselyn tulosten pohjalta voidaan nostaa eri asioita yhteiseen keskusteluun ja tunnistaa kehittämistoimenpiteitä. Tuloksia ei ole tarkoitus yleistää laajasti vastaajajoukon rajallisen kattavuuden vuoksi. Valtiolla vahvuuksia ovat johdon avoimuus uusille ideoille ja organisaatioiden sisäinen työskentely. Samalla tarvitaan koko julkisen sektorin kattavaa innovaatiomyönteistä kulttuuria, joka kutsuu mukaan kansalaiset ja sidosryhmät. Julkisen sektorin innovaatiot ovat mahdollisuus tunnistaa ja tarttua tiedossa oleviin haasteisiin ja mahdollisuuksiin. Myönteinen muutos ei kuitenkaan tapahdu itsestään, vaan tarvitsemme määrätietoisuutta ja ennakkoluulotonta asennetta uuden edessä.

¹ <https://vm.fi/valtionihallinto>

1 Johdanto

Suomea pidetään julkisen hallinnon kehittämisen mallimaana². Julkisen sektorin innovaatiotoimintaa ja sen potentiaalia ei ole kuitenkaan hyödynnetty täysimääräisesti. Sen kotimainen näkyvyys ei vastaa monien muiden työalueiden saamaa huomiota, vaikka muiden maiden katseet kohdistuvat usein Suomeen, kun puhutaan esimerkiksi tulevaisuustyöstä tai kokeiluista.³ Erityisenä suuntana kuluvana vuosikymmenenä tulee olemaan julkisen sektorin innovaatiotoiminnan kytkeminen ennakointi- ja tulevaisuustyöhön, valtion ohjausjärjestelmään ja yhteiskunnallisten uudistusten tukemiseen. OECD⁴ on valmistellut Suomen tuella systeemisen muutoksen tukemiseen ennakoivan ohjauksen mallia, jonka ytimessä ovat innovaatiot.⁵ Samoin sekä Suomessa että OECD:ssa tutkitaan parhaillaan tapoja, joilla innovaatioita voidaan käyttää suurten yhteiskunnallisten missioiden ratkaisemiseen.⁶

Tarvitsemme toimintamallien luomisen sekä arjen kehittämistyön tueksi tutkittua tietoa. Valtiovarainministeriö ja Kuntaliitto ovatkin toteuttaneet yhtä aikaa innovaatiobarometrit valtiolla sekä kunnissa ja kuntayhtymissä. Kyselyt on laadittu kotimaisessa ja kansainvälisessä sidosryhmäyhteistyössä, ja ne mahdollistavat vertailun muihin pohjoismaihin. Kyselyt luovat tietopohjaa päätöksentekijöiden ja asiantuntijoiden käyttöön, ja luovat edellytyksiä kohti vaikuttavampaa julkisen sektorin innovaatiotoimintaa.

Innovaatiot saattavat jäädä vaille huomiota julkisella sektorilla, vaikka innovoimme monipuolisesti. Tässä raportissa kerrotaan, kuinka yleisiä innovaatiotoimintaa ja innovaatioiden käyttöönotto olivat valtiolla vuosina 2020–2021. Raportissa nostetaan esille, miten innovaatiotoimintaa ohjataan, tuetaan ja arvioidaan, kenen kanssa innovaatioyhteistyötä tehdään, kuinka innovaatiotoiminnasta viestitään, ja mitkä asiat edistävät tai ovat esteenä innovaatioille. Raportissa on mukana vastaajien esimerkkejä käyttöönotetuista innovaatioista. Kuntaliitto julkaisee kuntasektorin tulokset syksyllä 2022.

2 <https://oecd-opsi.org/wp-content/uploads/2022/06/OECD-Finland-Anticipatory-Report-FINAL.pdf>

3 <https://oecd-opsi.org/wp-content/uploads/2021/09/Anticipatory-Innovation-Governance-in-Finland.pdf>

4 <https://www.oecd.org/>

5 <https://vm.fi/valtion-ennakoiva-ohjaus>

6 <https://tietokayttoon.fi/-/suomen-missiolahtoisin-innovaatiopolitiikan-kulmakivet-fimo->

Innovaatiobarometri toteutettiin keväällä 2022, jotta sen tulokset olisivat ajankohtaisia ja käytettävissä uuden hallitusohjelman valmistelussa vuonna 2023. Suomen yhteiskunta on kohdannut useita haasteita viimeisten vuosien aikana, ja julkinen sektori on toistuvasti osoittanut kyvykkyytensä luoda ratkaisuja nopealla tahdilla, kuten korona-aika ja kriisitilanteet ovat osoittaneet. Poikkeukselliset ajat näkyvät organisaatioiden merkittävimmissä innovaatioissa. Tulevien vuosien aikana julkisen sektorin innovaatiotoiminnan painopisteet todennäköisesti muuttuvat. Tarvitsemme eteenpäin suuntautuvaa keskustelua ja julkisen sektorin innovaatiotoiminnan vahvistamista, jotta onnistumme tehtävissämme nopeasti muuttuvassa maailmassa.

2 Julkisen sektorin innovaatiot ja niiden merkitys

Miksi?

Julkisen sektorin täytyy uudistua, jotta sen toimintakyky säilyy haastavissakin tilanteissa. Luottamus hallintoon on herkässä tasapainossa, ja kyvyttömyys tuottaa ratkaisuja ongelmiin voi rapauttaa luottamusta hallintoon. Julkinen sektori tulee kohtaamaan tulevaisuudessa yhä enemmän haasteita, ja innovaatiotoiminta voi olla yksi keskeinen keino ratkoa niitä. Monimutkaiset ongelmat edellyttävät laajaa yhteistyötä, tiedonvaihtoa sekä toimintaa organisaatioiden sisällä ja yhteistyössä muiden tahojen kanssa.

Julkisen sektorin innovaatiot voivat parantaa palveluiden ihmislähtöisyyttä ja julkisen sektorin tuottavuutta sekä luoda uusia mahdollisuuksia yrityksille ja kansalaisyhteiskunnalle. Innovaatiotoiminnan avulla myös tartutaan ja vaikutetaan globaaleihin megatrendeihin, kuten ilmastonmuutokseen ja digitalisaatioon. Innovaatioiden tarve kasvaa, kun yritämme vastata tiedossa oleviin muutoksiin ja vastata yllättäviin tilanteisiin – julkiselta sektorilta edellytetään jatkuvaa oppimista ja uusiutumista.

Mitä?

OECD:n mukaan *julkisen sektorin innovaatio* on jotain asiayhteydessään uutta, joka on otettu käyttöön, ja joka luo arvoa.⁷ Julkisen sektorin innovaatio on uusi tai parannettu palvelu, tuote tai prosessi tai niiden yhdistelmä, joka poikkeaa merkittävästi organisaation aiemmista palveluista, prosesseista tai tuotteista, ja jolla pyritään saamaan aikaan vaikuttavuutta yhteiseksi hyväksi.

Jotta palvelu, tuote tai prosessi voidaan katsoa innovaatioksi, sen on oltava myös mahdollisten käyttäjien, kuten asiakkaiden tai työntekijöiden käytössä. Innovaation tulee olla uusi organisaatiossa, mutta sitä on voitu käyttää tai kehittää aikaisemmin toisaalla.

Innovaatiot voivat olla selkeärajaisia ratkaisuja johonkin tiettyyn toimintaympäristön muutokseen tai tietoisia yrityksiä vaikuttaa toimintaympäristöön. Usein innovaatioissa yhdistyvät molemmat näkökulmat.

7 <https://oecd-opsi.org/wp-content/uploads/2022/06/OECD-Finland-Anticipatory-Report-FINAL.pdf>

Innovaatioita voidaan luokitella monilla eri keinoilla. OECD:n mukaan julkisen sektorin innovaatioiden kehittämistä ohjaavat tehostavat ja mukautuvat sekä yhä enenevässä määrin tehtäväkeskeiset⁸ ja ennakoivat toimintalogiikat.⁹ Tässä raportissa innovaatiot on jaettu palvelu-, tuote- ja prosessi-innovaatioihin. Nämä luokittelut eivät suoraan kerro, millainen ajattelu on ohjannut niiden kehittämistä ja toisinaan luokittelun rajat hämärtyvät niin määritelmässä kuin käytännössäkin.

Tuoteinnovaatiolla tarkoitetaan asiaa tai tavaraa, joka on organisaatiossa joko täysin uusi tai paranneltu tuote. Tuotteisiin lasketaan tässä raportissa fyysisten asioiden, kuten laitteiden lisäksi myös digitaaliset tuotteet ja järjestelmät.

Palveluinnovaatiolla tarkoitetaan organisaation tarjoamaa uutta tai paranneltua palvelua. Palvelu voi olla suunnattuna asiakkaille ja kansalaisille tai organisaation omaan käyttöön.

Prosessi-innovaatiolla tarkoitetaan organisaation liiketoimintaan tai sisäiseen toimintaan liittyvää paranneltua toimintatapaa. Prosessi-innovaatio voi esimerkiksi edistää organisaation tuottavuutta, prosessien sujuvuutta, viestintää tai tiedonkäsittelyä.

Innovaatiotoiminnalla ja sen tuella tarkoitetaan toimintaa, jota harjoitetaan innovoinnin edistämiseksi organisaatiossa. Kyseessä voi olla toiminta, joka suoraan auttaa kehittämään uusia tai parannettuja palveluja, tuotteita tai prosesseja organisaation asiakkaille tai sisäisen työn kehittämiseksi. Toimintaan voi kuulua myös innovaatiotoiminnan johtaminen, koordinointi tai yhteistyö eli innovointivalmiuksien tukeminen.

Miten?

Innovaatiotoimintaa voi tapahtua monella tasolla, kuten OECD listaa (kuva 1):

- 1) henkilötasolla
- 2) organisaatioissa
- 3) julkisella sektorilla
- 4) yhteiskunnassa

Vaikuttava innovaatiotoiminta edellyttää innovaatiomyönteistä toimintaympäristöä. OECD:n viitekehyksessä korostetaan ihmisiä, tietoa, työskentelytapoja sekä sääntöjä ja prosesseja.

⁸ Tunnetaan myös missiolähtöisyytenä.

⁹ <https://oecd-opsi.org/blog/innovation-facets-different-tools-for-different-aims/>

Innovaatioiden kehittämiseen ja käyttöönottoon vaikuttaa se, miten ihmisiä motivoidaan tutkimaan uusia ideoita ja kokeilemaan uusia toimintatapoja. Tavat, joilla ihmisiä valikoidaan tiettyihin tehtäviin, palkitaan ja johdetaan ovat tärkeitä organisaation innovaatiokyvykkyyden kannalta.

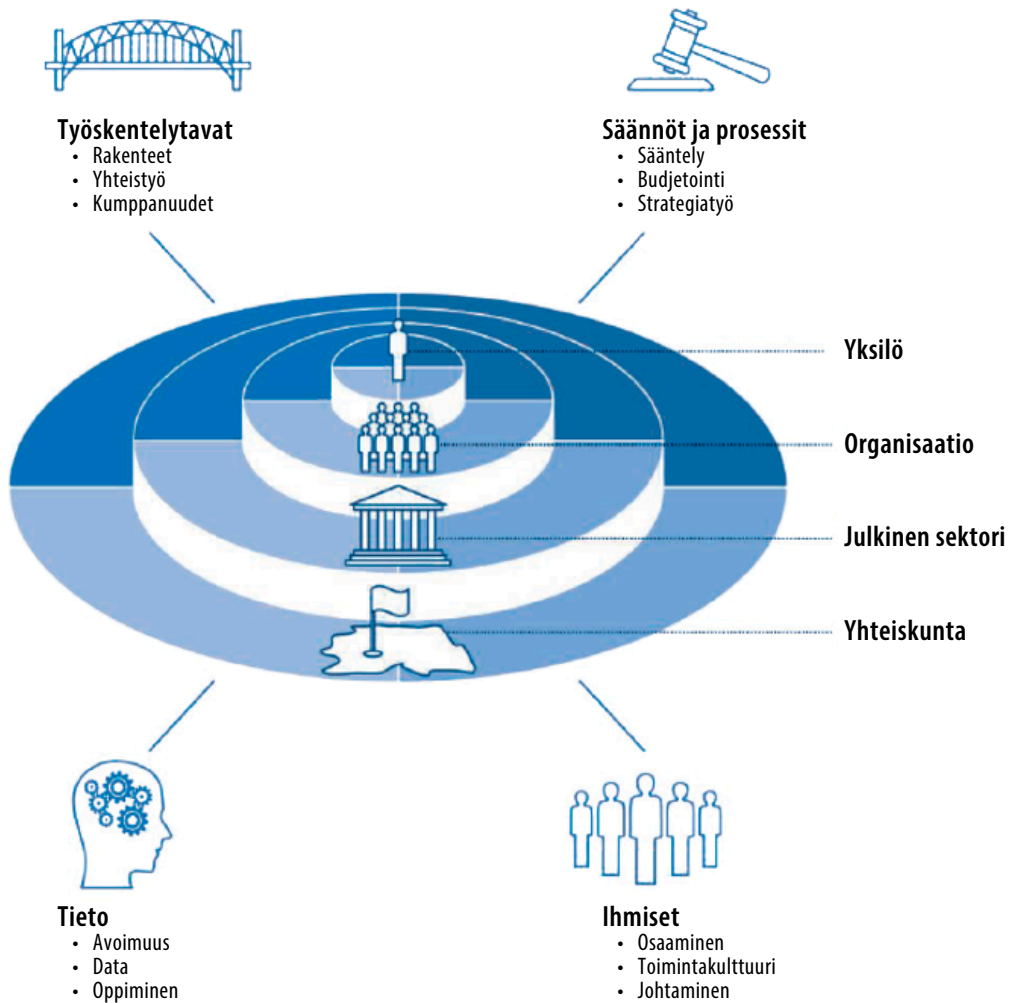
Dataa, tietoa, ymmärrystä ja oppimista pidetään välttämättöminä innovaatioiden kehittämiseksi. Tietojohtamisen puutteet voivat estää innovaatioiden syntymistä. Olemassa olevista innovaatioista on myös tärkeää jakaa avoimesti tietoa, jotta muut voivat oppia niistä.

Yksittäisten organisaatioiden ja julkisen sektorin toimintatavat vaikuttavat innovointiin. Työtilojen ja tiimirakenteiden tulee olla kunnossa. Julkisen sektorin pitää vaalia kumppanuuksia ja yhteistyötä sidosryhmien kanssa sekä työskennellä myös sisäisesti saumattomasti.

Innovaatiomyönteinen sääntely, budjetointi ja strategiaprosessit ovat merkittäviä edistäjiä. Huonosti toteutettuina ne voivat estää innovaatioiden kehittämistä.¹⁰ Ennakoivan innovaatiotoiminnan tutkimuksen myötä OECD on alkanut kiinnittää yhä enemmän huomiota tulevaisuustyön ja julkisen sektorin innovaatioiden väliseen yhteyteen.

10 <https://www.oecd.org/publications/the-innovation-imperative-in-the-public-sector-9789264236561-en.htm>

Kuva 1. Innovaatiotoiminnan tasot ja toimintaympäristö (OECD)

Suomi on hyväksynyt OECD:n innovaatiojulistuksen¹¹ yhdessä OECD-maiden kanssa ministerineuvoston kokouksessa 22. toukokuuta 2019 (kuva 2). Käytännössä se tarkoittaa sitä, että Suomen julkinen hallinto:

- 1) Tukee ja vahvistaa julkisen sektorin innovaatiotoimintaa
- 2) Rohkaisee ja valmentaa kaikkia virkamiehiä innovoimaan
- 3) Vaalii kumppanuuksia ja tukee moniäänisyyttä
- 4) Tukee tutkimusta, iterointia ja kokeiluja sekä
- 5) Levittää opittua ja jakaa hyviä käytäntöjä

11 [Innovaatiojulistus](#)

Kuva 2. Suomen julkisen hallinnon innovaatiojulistus

Valtiovarainministeriö edistää julistuksen toimeenpanoa monin eri keinoin. Ministeriö johtaa vuonna 2021 perustettua julkisen sektorin innovaatiotoiminnan yhteistyöryhmää¹² ja koordinoi innovaatioverkostoa, joka mahdollistaa yhdessä oppimisen innovaatioista. Valtiovarainministeriö välittää aktiivisesti tietoa julkisen sektorin innovaatioista kansainvälisille yhteistyökumppaneille ja vaikuttaa OECD:n OPSI-työryhmän¹³ tavoitteisiin ja toimintaan.

OECD suoritti Suomessa EU:n rahoituksella arvion Valtion ennakoivan ohjauksen ja innovaatiotoiminnan tilasta vuosina 2020–22.¹⁴ OECD:n mukaan valtiovarainministeriön pitäisi selvittää:

- 1) Kuinka tämän hetkiset julkisen sektorin innovaatiotoimet sopivat yhteen Ennakoivan ohjauksen tarpeiden kanssa
- 2) Millaisia vajeita on olemassa
- 3) Millaisia investointeja innovaatio-osaamisiin ja -kyvykkyyksiin tarvitaan
- 4) Miten innovaatiotoiminnasta ja innovoinnista voitaisiin tehdä systeminen osa politiikkatoimien muotoilua ja toimeenpanoa

¹² [Innovaatiotyöryhmä hankeikkunassa](#). Innovaatiotyöryhmän tekemät havainnot julkisen sektorin innovaatiotoiminnan moninaisuudesta ja sirpaleisuudesta toimivat yhtenä lähtölaukauksena tämän barometrin toteuttamiselle.

¹³ <https://oecd-opsi.org/>

¹⁴ <https://oecd-opsi.org/wp-content/uploads/2022/06/OECD-Finland-Anticipatory-Report-FINAL.pdf>

Samoin valtiovarainministeriön pitäisi systemaattisesti suunnitella ja koordinoita oppimista sellaisista julkisen sektorin innovaatioprojekteista, joissa on käytetty uusia ennakoivia työkaluja ja menetelmiä. Tämä barometri toteuttaa osaltaan OECD:n ehdotuksia Suomelle.

Hyvä tietää 1: Valtion ennakoiva ohjaus

OECD esitteli ehdotukset Suomelle vaikuttavammasta tulevaisuustyöstä, paremmasta politiikkavalmistelusta ja systemaattisemmasta innovaatiotoiminnasta kesällä 2022.

OECD on kehittänyt viimeisen kahden vuoden globaalin myllerryksen aikana uutta ennakoivan ohjauksen paradigmaa vastatakseen vuosisadan vauhdilla eteneviin muutoksiin ja epävarmoihin kehityskulkuihin. Euroopan komissio ja Suomi ovat tukeneet tätä työtä.

Ehdotukset Suomelle perustuvat kirjallisuuskatsaukseen, laajaan haastattelukierrokseen, lukuisiin työpajoihin sekä neljään käytännön projektiin, jotka käsittelivät hiilineutraaliutta, jatkuvaa oppimista, lasten hyvinvointia sekä poliittisen ja virkamiesjohdon rooleja.

<https://vm.fi/valtion-ennakoiva-ohjaus>

3 Kysely, kohderyhmä ja vastaajat

Valtiovarainministeriö lähetti innovaatiobarometrikyselyn keväällä 2022 valtiolla yhteensä 142 eri organisaatioon, kuten ministeriöihin, virastoihin, valtion erillistehtäviä hoitaviin yrityksiin, eduskunnan alaisiin laitoksiin ja yliopistoihin.¹⁵ Kysely oli tarkoitettu organisaatioiden johtoryhmissä toimiville henkilöille, sillä heidän panoksensa on erittäin tärkeää julkisen sektorin innovaatiotoiminnan mahdollistamisessa ja ohjauksessa. Kysely laadittiin yhdessä kotimaisten ja pohjoismaisten sidosryhmien kanssa.¹⁶ Kyselyyn saatiin vastauksia 63 organisaatiosta yhteensä 71 kappaletta. Vastauksia saatiin 44 % niistä organisaatioista, joihin kysely lähetettiin. Kyselyyn vastaajista 71 % oli organisaation ylintä johtoa (n=50), neljännes keskijohtoa (n=19) ja yksi prosentti asiantuntijoita (n=1.) Kaikkiin kysymyksiin vastaaminen oli vapaaehtoista, joten siksi vastausmäärät vaihtelevat kysymyksittäin.

Kyselyyn vastanneiden organisaatiot voidaan luokitella virastoihin, yliopistoihin, muihin julkisoikeudellisiin yhteisöihin¹⁷, yrityksiin, ministeriöihin ja liikelaitoksiin. Selkeä enemmistö vastaajista kuului virastoihin. (kuvio 1) Vastaajat vastasivat kysymyksiin omasta näkökulmastaan ja vastaukset eivät siten edusta välttämättä organisaatioiden virallista linjaa.

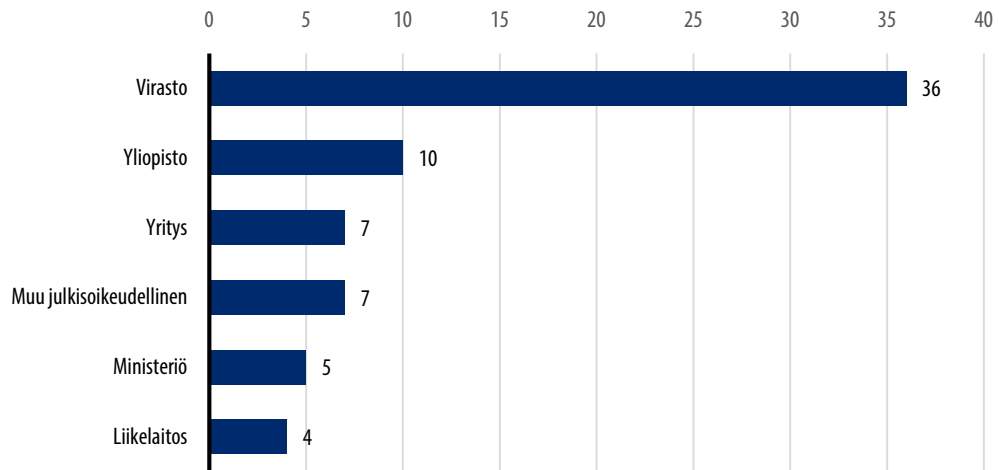
15 Kysely oli vastattavissa 28.3.–5.5.2022, sen tulokset analysoitiin kesällä 2022 ja julkaistiin 23.9.2022.

16 Valtiovarainministeriö kävi keskusteluja Tanskan, Norjan ja Ruotsin julkisen sektorin innovaatiotoimijoiden kanssa. Kyselylomake pohjautuu Tanskan johdolla kehitettyyn julkisen sektorin innovaatioiden mittaamisen oppaaseen Copenhagen Manualiin. <https://innovationbarometer.org/copenhagen-manual/> Kotimaassa kyselylomaketta kehitettiin muun muassa Kelan, Kuntaliiton, Tilastokeskuksen, Työ- ja elinkeinoministeriön ja Valtiokonttorin kanssa.

17 Esimerkiksi Kela.

Kuvio 1. Vastaajien organisaatioiden luokittelu

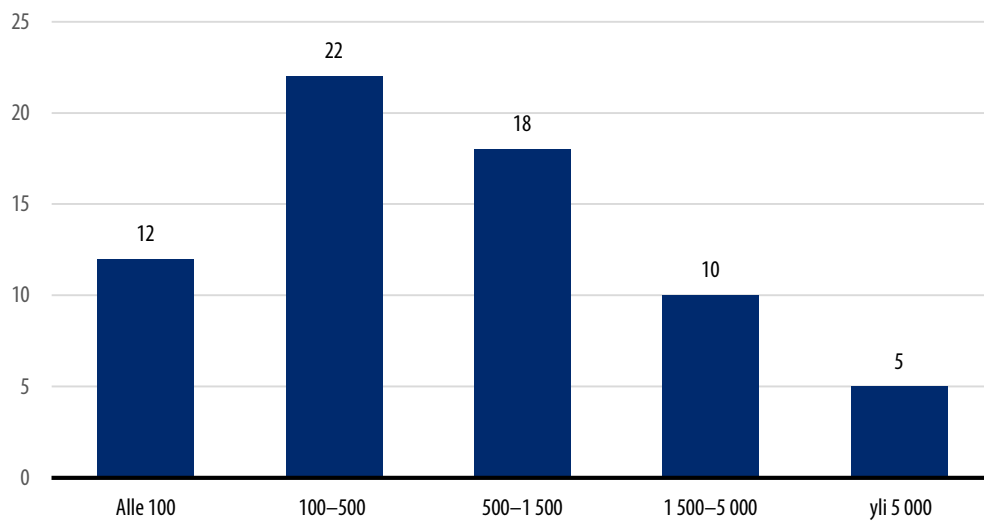
Organisaation tyyppi [lkm]

Kyselyyn vastattiin eri kokoisista organisaatioista. Eniten vastaajia oli 100–500 työntekijän organisaatioista (n=22). (kuvio 2)

Kuvio 2. Vastaajien organisaatioiden työntekijämäärät

Organisaation työntekijämäärä [lkm]

OSA A: Innovaatiotoiminta valtiolla

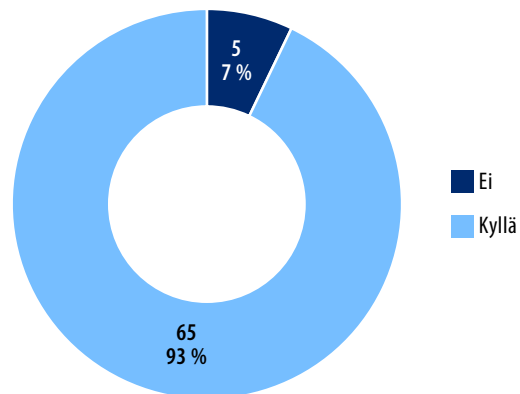

4 Innovaatiotoiminnan ohjaus ja lähtökohdat

Innovaatiobarometrin tulokset osoittavat, että lähes kaikissa julkisen sektorin organisaatioissa valtiolla on innovaatiotoimintaa: vastanneista 93 %:lla oli innovaatiotoimintaa vuosina 2020–2021. (kuvio 3)

Kuvio 3. Vastaajien organisaatioiden innovaatiotoiminta

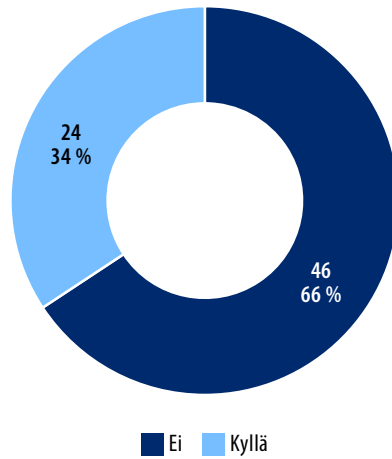
Oliko organisaatiossanne innovaatiotoimintaa vuosina 2020–2021 [lkm ja %]

Kolmanneksella vastaajista oli hyväksytty innovaatio-ohjelma vuosina 2020–2021. (kuvio 4) Tämä voi selittyä sillä, että innovaatiotoiminta on sisällytetty muuhun strategiaan tai kehittämis- ja kokeilutoimintaan.

Kuvio 4. Hyväksytty innovaatio-ohjelma

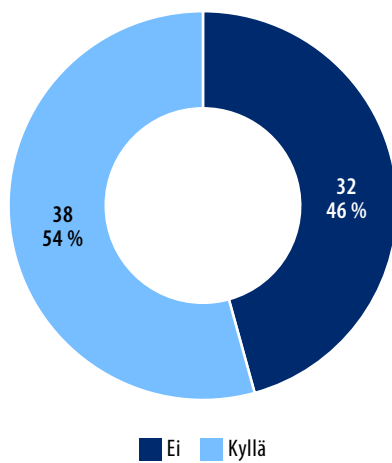
Oliko organisaatiollanne hyväksytty innovaatio-ohjelma tai vastaava 31. joulukuuta 2021?

Keskitetty toiminto, joka koordinoi innovaatiotoimintaa oli yli puolella vastaajista. (kuvio 5)

Kuvio 5. Keskitetty toiminto innovaatiotoiminnan koordinoimiseen

Oliko organisaatiollanne keskitetty toiminto, joka koordinoi innovaatiotoimintaa vuosina 2020–2021?

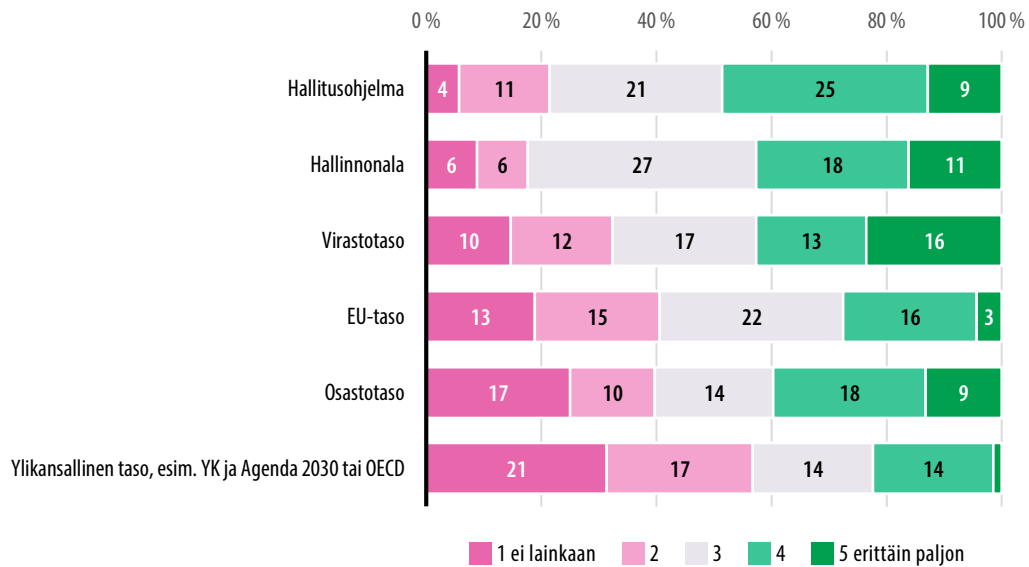

Hyvä tietää 2: Kelan innovaatioyksikkö

Keskitetty innovaatiotoiminto voidaan organisoida monilla eri tavoilla. Hyvä esimerkki on Kelassa toimiva innovaatioyksikkö, joka yhdistelee ennakkointia ja innovaatiotoimintaa organisaation strategiatyöhön ja muihin kehittämishankkeisiin. Ennakoinnin kautta tunnistetaan ilmiöitä, joihin innovaatiotoiminta tarttuu. Innovaatioprosessin oppeja nostetaan organisaation strategiatyöhön. Toiminta on strategianmukaista, mutta se ei tarkoita, että yksikkö olisi sidottu pelkästään organisaation johdon määrittelemiin prioriteetteihin. Tämä tarkoittaa, että toiminnolla lupa tutkia olemassa olevan strategian ulkopuolisia asioita. Kelassa on myös sellaista kehittämistyötä, jota ei ole organisoitu ”innovaatiosateenvarjon” alle. Tämä työ on enemmän kiinni hetkessä, kun Kelan innovaatioyksikkö katsoo pidemmälle tulevaisuuteen. Kyseessä on systemaattisesti johdettu toiminto, joka voi myös tunnistaa, että jokin asia ei toimi ennen kuin sitä otetaan laajemmin käyttöön. Innovaatiotoiminto voikin toimia myös riskienhallintamekanismina. Se voi kokeilla vaikkapa tiettyjä teknologioita, ja sen pohjalta tehdä kilpailutuksia.

Valtiolla eniten ohjausta ja linjauksia innovaatiotoimintaan tulee hallitusohjelmasta. Myös hallinnonala ja virastotaso ohjaavat merkittävästi innovaatiotoimintaa. Vastaajien organisaatioissa vähiten ohjausta antaa ylikansallinen taso. Tulosten perusteella ohjausta ja linjauksia tulee eri tasoilta erittäin paljon varsin harvoin. (kuvio 6) Yksi keino julkisen sektorin innovaatiotoiminnan ohjaamiseen voi olla erillinen strategia. Norja laati sellaisen vuonna 2021.

Kuvio 6. Ohjaus ja linjaus eri tahoilta innovaatiotoimintaan**Kuinka paljon seuraavilta tahoilta tulee ohjausta ja linjauksia innovaatiotoimintaan organisaatiossanne?****Hyvä tietää 3: Norjan julkisen sektorin innovaatiotoiminnan White Paper**

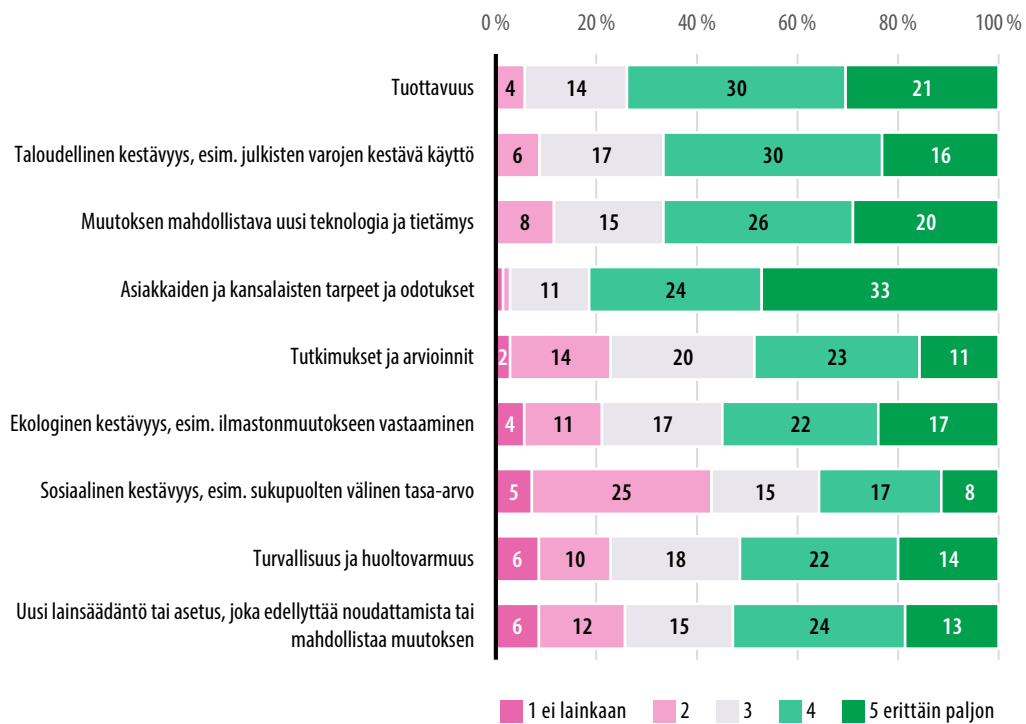
Norjassa julkisen sektorin innovaatiotoimintaa on edistetty laatimalla kunta- ja uudistusministeriön johdolla ns. white paper viitoittamaan innovointia. Strategia sisältää suosituksia muun muassa käyttäjälähtöisyydestä, osaamisen kehittämisestä sekä julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöstä. Johtajien keskeinen tehtävä on luoda avointa, uteliasta ja rohkeaa innovaatiokulttuuria.

Lue lisää: <https://www.regjeringen.no/en/dokumenter/meld.-st.-30-20192020/id2715113/>

Asiakkaiden tarpeet ja odotukset motivoivat innovaatiotoimintaa eniten. Toiseksi eniten motivoi tuottavuus ja kolmanneksi eniten innovaatiotoiminnan mahdollistava uusi teknologia. Taloudellinen kestävyys sekä ekologinen kestävyys nousivat osassa organisaatioissa motiiveiksi, mutta enemmistöllä sosiaalinen kestävyys oli kaikista vastausvaihtoehdoista harvinaisin motivaation lähde. (kuvio 7)

Kuvio 7. Innovaatiotoiminnan motiivit

Kuinka paljon seuraavat tekijät motivoivat vuosina 2020–2021 organisaationne innovaatiotoimintaa

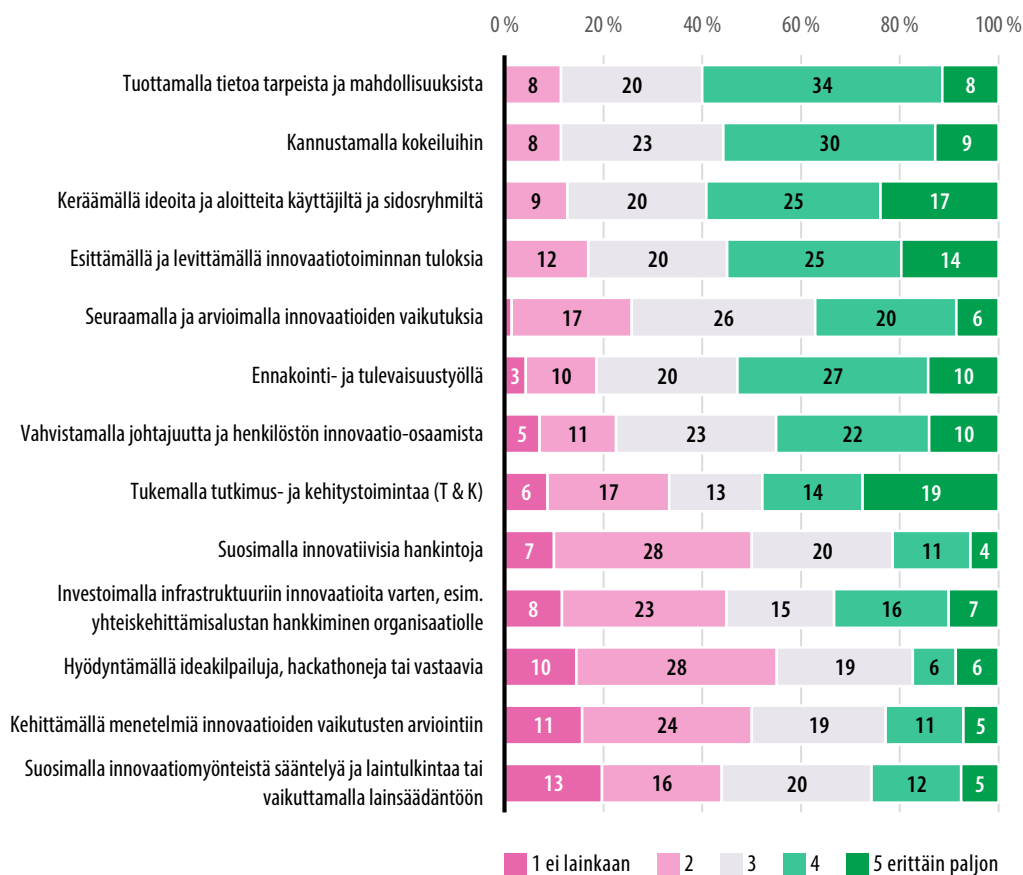

5 Innovaatiotoiminnan tuki ja edellytykset

Innovaatiotoiminnan kehittämisessä tärkeää ovat erilaiset tukimuodot ja kyselyn vastauksista selviää, että innovaatiotoimintaa on tuettu monipuolisesti eri keinoilla. Yleisimpiä keinoja innovaatiotoiminnan tukemiseen vastaajien organisaatioissa on ollut tiedon tuottaminen tarpeista ja mahdollisuuksista, kokeiluihin kannustaminen, ideoiden aloitteiden kerääminen käyttäjiltä ja innovaatiotoiminnan tulosten esittäminen ja levittäminen. (kuvio 8)

Kuvio 8. Keinot innovaatiotoiminnan tukemiseen

Kuinka paljon olette tukeneet innovaatiotoimintaa seuraavilla keinoilla vuosina 2020–2021?

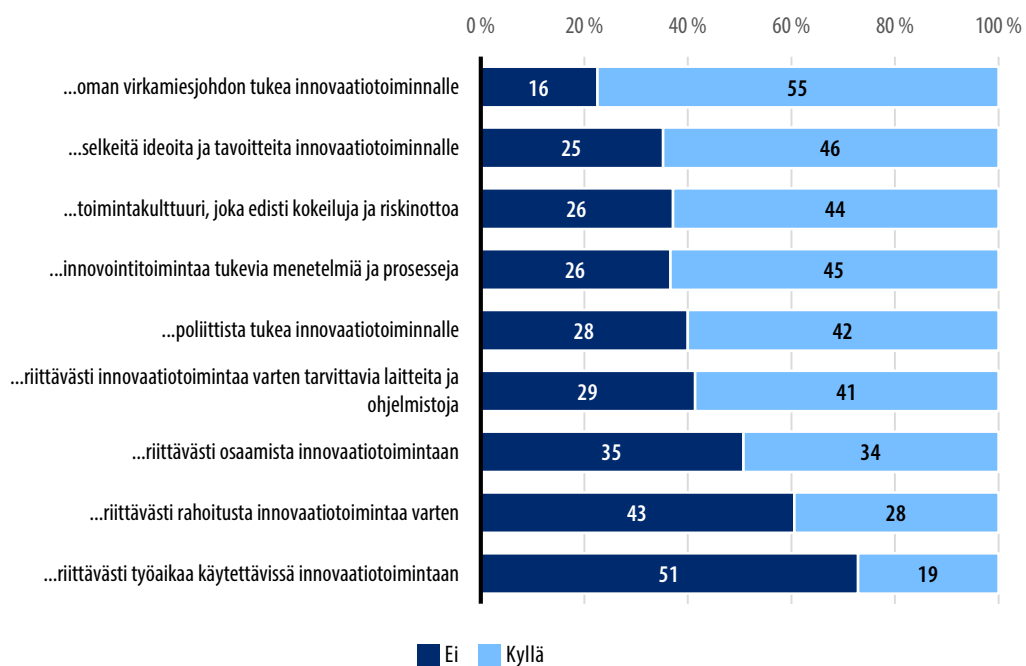

Kyselyn perusteella eniten resurssipuutetta on rahoituksessa ja työajassa: vastaajista 73 % kokee, ettei työaikaa ole riittävästi käytettävissä ja 61 % kokee, ettei rahoitusta ole riittävästi innovaatiotoimintaa varten. Alle puolet vastaajista kokee, että organisaatiossa on riittävästi osaamista innovaatiotoimintaan.

Muuta tukea sen sijaan on paremmin saatavilla. Riittävästi oman organisaation virkamiesjohdon tukea kokee saavansa 78 % vastaajista ja riittävästi poliittista tukea 60 %. Innovointitoimintaa tukevia menetelmiä ja prosesseja on riittävästi 63 %:lla vastaajista. Vastaajista 65 %:lla on riittävästi selkeitä ideoita ja tavoitteita innovaatiotoiminnalle. (kuvio 9)

Kuvio 9. Tuen ja resurssien riittävyys innovaatiotoiminnassa

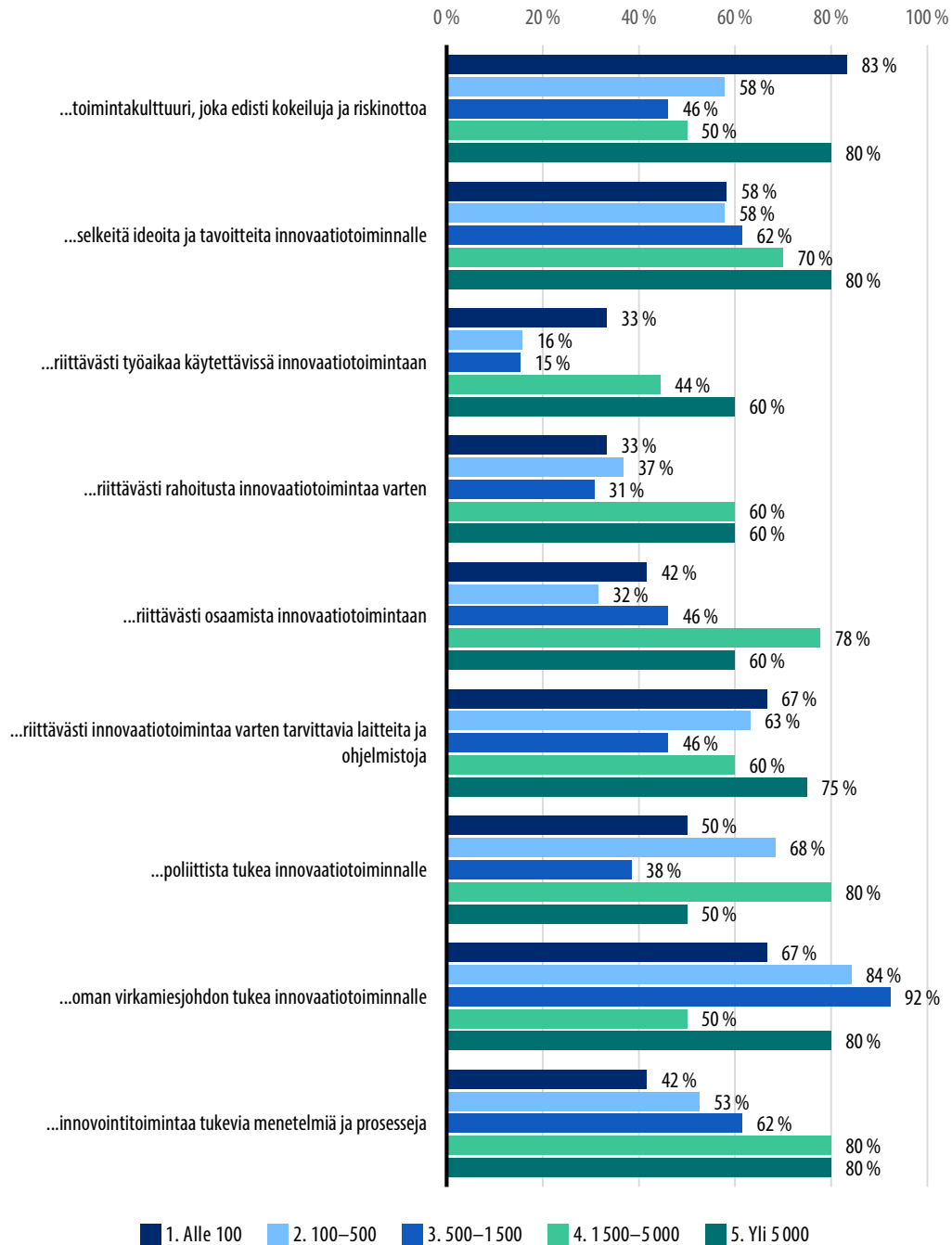
Oliko organisaatiollanne vuosina 2020–2021...

Tulosten perusteella innovaatiomyönteisin toimintakulttuuri on kaikista suurimmissa ja pienimmissä organisaatioissa. Selkeitä ideoita ja tavoitteita innovaatiotoiminnalle sekä sitä tukevia menetelmiä ja prosesseja on sitä enemmän, mitä suurempi organisaatio on kyseessä. (kuvio 10)

Kuvio 10. Resurssien ja tuen riittävyys innovaatiotoiminnassa organisaation kokoluokan mukaan

Resurssien ja tuen riittävyys innovaatiotoiminnassa organisaation kokoluokan mukaan vuosina 2020–2021

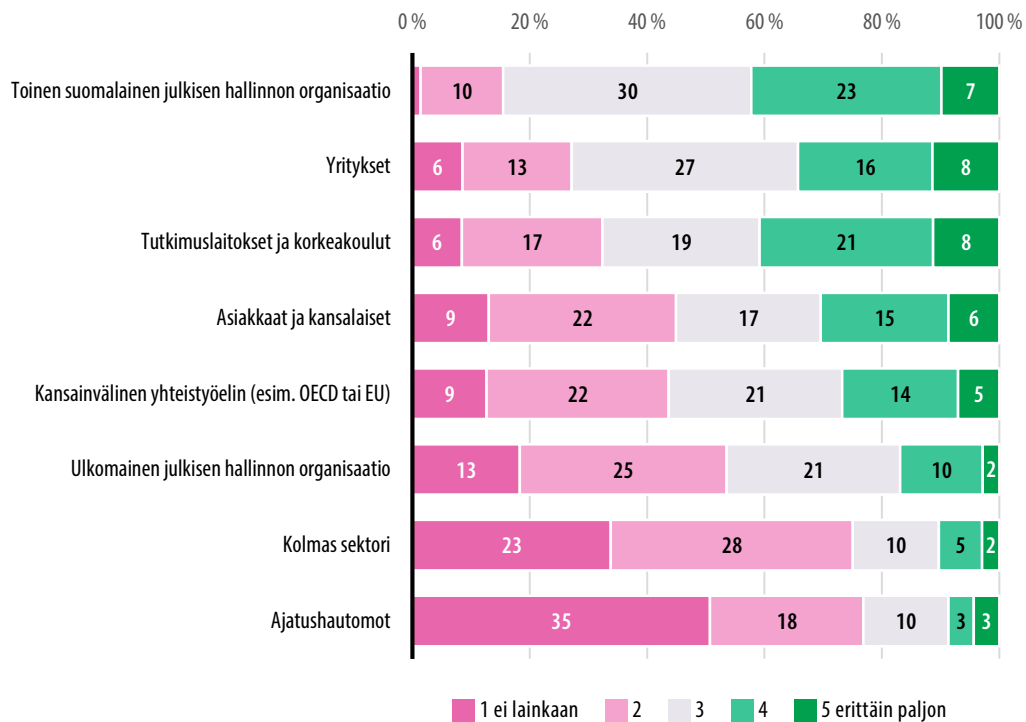
6 Yhteistyökumppaneiden merkitys innovaatiotoiminnassa

Vastausten perusteella eniten syötettä organisaatioiden innovaatiotoiminnan suunnitteluun antavat toiset suomalaisen julkisen hallinnon organisaatiot, yritykset sekä tutkimuslaitokset ja korkeakoulut. Vastaajien mukaan organisaatiot saavat vähiten syötettä ajatushautomoista ja kolmannen sektorin kautta. (kuvio 11)

Avoimissa vastauksissa nousee esille tietolähteitä, joita ei ollut valmiissa vastausvaihtoehdoissa. Tietolähteiksi mainitaan henkilöstö, etujärjestöt, johto ja kaupungit ja kunnat.

Kuvio 11. Syöte innovaatiotoiminnan suunnitteluun eri tietolähteiltä ja yhteistyökumppaneilta

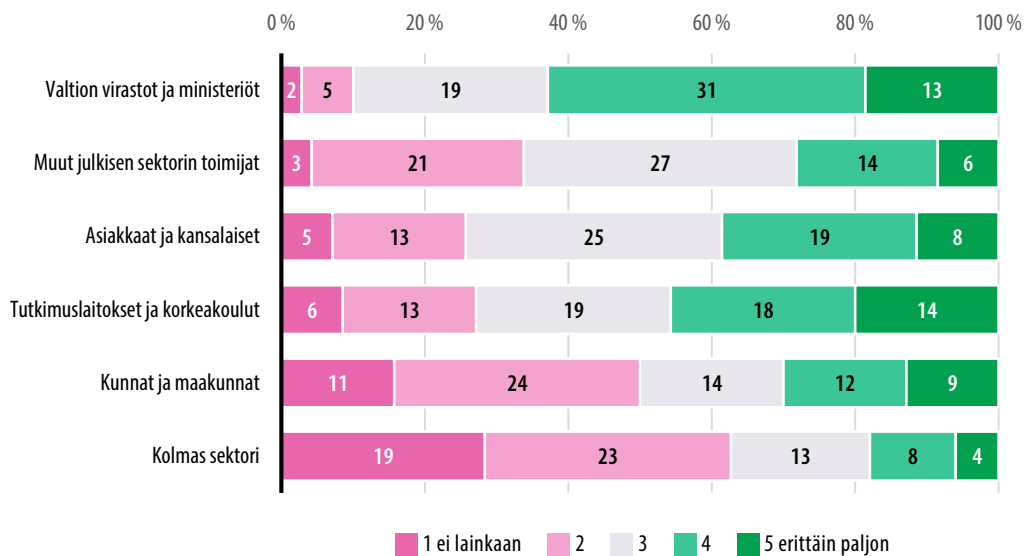
Kuinka paljon seuraavat tietolähteet ja yhteistyökumppanit antoivat syötettä organisaationne innovaatiotoiminnan suunnitteluun vuosina 2020–2021?

Innovaatiotoiminta on monessa tapauksessa yhteistyötä. Kyselyyn vastanneiden organisaatiot tekevät eniten yhteistyötä valtion virastojen ja ministeriöiden kanssa. Yleisiä yhteistyökumppaneita olivat myös muut julkisen sektorin toimijat ja asiakkaat ja kansalaiset. Vähiten on tehty yhteistyötä kuntien ja maakuntien sekä kolmannen sektorin kanssa. (kuvio 12)

Kuvio 12. Innovaatioyhteistyö eri toimijoiden kanssa

Kuinka paljon organisaationne teki innovaatioyhteistyötä seuraavien toimijoiden kanssa vuosina 2020–2021?

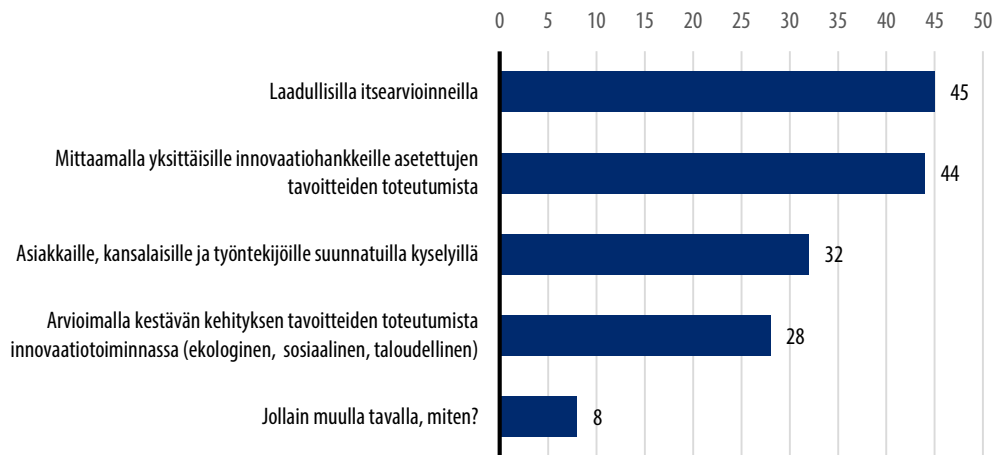

7 Innovaatiotoiminnan arviointi

Kyselyyn vastanneiden organisaatiot ovat käyttäneet monipuolisesti eri keinoja innovaatiotoiminnan mittaamisen ja arvioimiseen. Suosituimmat keinot ovat laadulliset itsearvioinnit ja yksittäisille innovaatiohankkeille asetettujen tavoitteiden toteutumisen mittaaminen. Kolmanneksi suosituin keino on asiakkaille, kansalaisille ja työntekijöille suunnatut kyselyt. (kuvio 13)

Kuvio 13. Keinot innovaatiotoiminnan vaikutusten seuraamiseen

Miten olette seuranneet vuosina 2020–2021 innovaatiotoiminnan vaikutuksia? [lkm]

Valmiiden vastausvaihtojen lisäksi avoimissa vastauksissa mainitaan muita keinoja innovaatiotoiminnan mittaamiseen, arviointiin ja seurantaan. Näitä ovat muun muassa jätetyt patenttihakemukset ja keksintöilmoitukset, ulkoinen arviointi, uusien yritysten määrä ja tieteellisten julkaisujen määrä.

OSA B: Merkittävimmät innovaatiot valtiolla

Raportin tässä osassa keskitytään innovaatiobarometrin vastaajien organisaatioiden merkittävimpiin innovaatioihin.

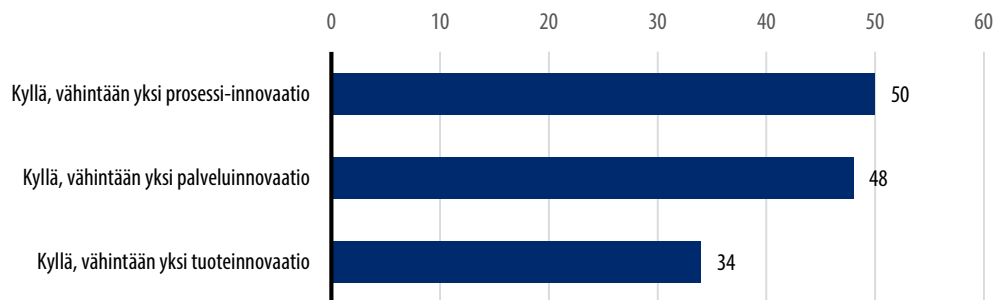

8 Innovaatioiden käyttöönotto organisaatioissa

Kun kysyttiin vuosina 2020–2021 käyttöönotetuista innovaatioista, saatiin 65 vastausta. Vastaajista yli kolmella neljäsosalla (77 %) on vähintään yksi prosessi-innovaatio ja vajaalla kolmella neljäsosalla (74 %) vähintään yksi palveluinnovaatio. Yli puolet (52 %) mainitsee vähintään yhden palveluinnovaation organisaatiossaan. (kuvio 14)

Kuvio 14. Palvelu-, tuote- ja prosessi-innovaatioiden käyttöönotto.

Otitteko käyttöön palvelu-, tuote- tai prosessi-innovaatioita vuosina 2020–2021? [lkm]

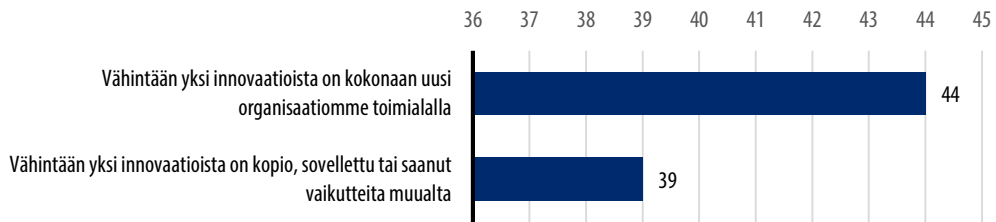
Innovaatio voi olla täysin uusi ja organisaation itse keksimä kyseisellä toimialalla. Innovaatio voi olla kopio tai sovellus toiselta tai samalta toimialalta. Innovaatio voi olla myös saanut vaikutteita useammasta eri innovaatiosta.

Yhteensä 44 vastaajaa kertoi innovaation olevan kokonaan uusi organisaation toimialalla ja 39 vastaajaa ilmoitti innovaatiosta, joka oli kopio, sovellus tai saanut muualta vaikutteita. (kuvio 15)

Kuvio 15. Kokonaan uusien innovaatioiden ja muualla kehitettyjen innovaatioiden käyttöönotto

Oletteko kehittäneet kokonaan uusia innovaatioita tai käyttöönettäneet muualla kehitettyjä innovaatioita vuosina 2020–2021? [lkm]

9 Merkittävimmät innovaatiot ja niitä motivoineet tekijät

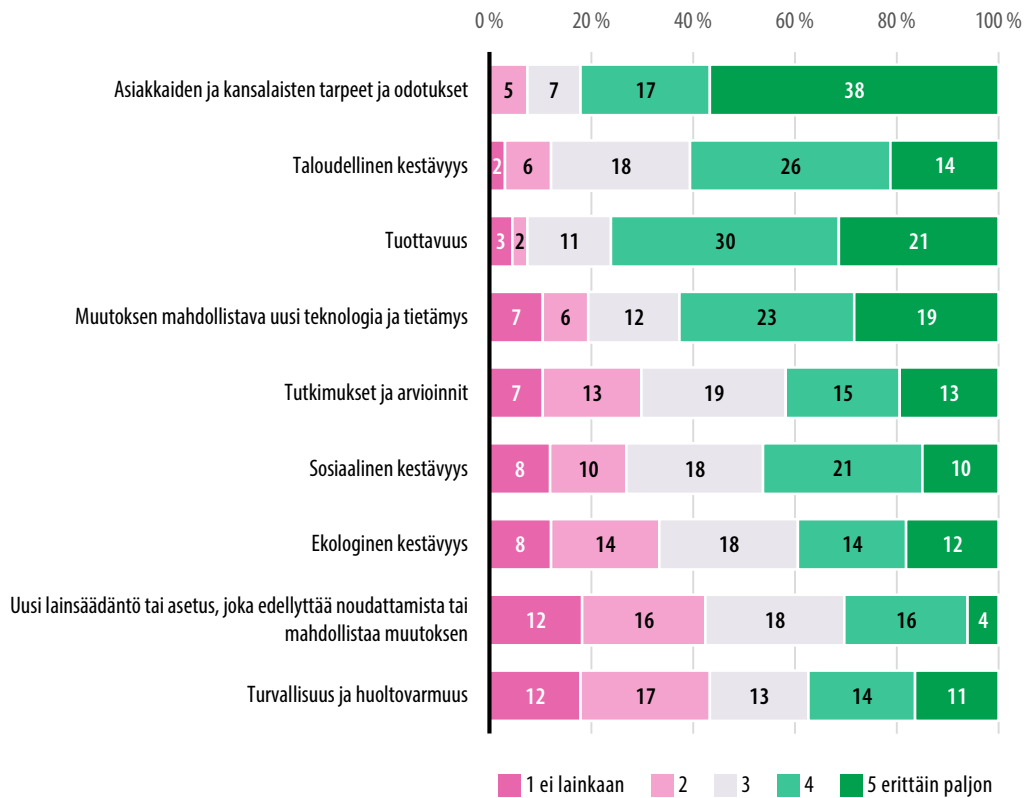
Pyysimme vastaajia kertomaan organisaatioiden merkittävimmistä innovaatioista ja kyselyyn saatiin yhteensä 50 kuvausta eri innovaatioista. Näistä merkittävimmistä innovaatioista puolet on prosessi-innovaatioita, reilu viidennes palveluinnovaatioita ja vajaa viidennes tuoteinnovaatioita. Tärkeä ja rohkaiseva havainto on se, että vastaajien kuvaamat innovaatiot täyttävät julkisen sektorin innovaation määritelmän.

Yleisimpänä motivoivana tekijänä on ollut asiakkaiden ja kansalaisten tarpeet ja odotukset. Taloudellinen kestävyys, tuottavuus ja uusi teknologia ovat myös olleet merkittäviä motivoivia tekijöitä. Uusi lainsäädäntö tai asetus, joka edellyttäisi noudattamista tai mahdollistaisi muutoksen oli harvinaisin motivaationlähde. (kuvio 16)

Kuvio 16. Merkittävimpien innovaatioiden motiivit

Kuinka paljon seuraavat tekijät motivoivat vuosina 2020–2021 organisaatiossanne käyttöön otettua merkittävintä innovaatiota?

Innovaatiotoimintaa motivoivat tekijät ovat motivoineet myös merkittävintä innovaatiota ja alla oleva taulukko kuvastaa näiden korrelointia. Korrelaatio ei ole merkittävä asiakkaiden tarpeissa ja odotuksissa. Tämä voi johtua siitä, että vastauksissa korostuvat prosessi-innovaatiot. Sama tilanne koskee turvallisuutta ja huoltovarmuutta sekä lainsäädäntöä. Jälkimmäistä voi selittää esimerkiksi se, että strategisen tasolla eli innovaatiotoiminnan suunnittelussa saatetaan kiinnittää systemaattisemmin huomiota lainsäädäntöön kuin yksittäisten innovaatioiden kehittämisessä ja käyttöönotossa. Toisaalta esimerkiksi Valtiokonttorin kustannustuki-innovaatiota on kehitetty rinnakkain lainsäädännön kanssa. (taulukko 1)

Taulukko 1. Innovaatiotoiminnan motiivien ja merkittävimpien innovaatioiden motiivien korrelointi

	Asiakkaiden ja kansalaisten tarpeet ja odotukset	Tuottavuus	Uusi lainsäädäntö/asetus, joka edellyttää noudattamista/mahdollistaa muutoksen	Muutoksen mahdollistava uusi teknologia ja tietämys	Turvallisuus ja huoltovarmuus	Ekologinen kestävyys	Sosiaalinen kestävyys	Taloudellinen kestävyys	Tutkimukset ja arvioinnit
Oikealle: Vuosien 2020–2021 innovaatiotoimintaa motivoivat tekijät / Alas: Vuosien 2020–2021 merkittävimpää innovaatiota motivoivat tekijät									
Asiakkaiden ja kansalaisten tarpeet ja odotukset	0,42	0,17	-0,21	-0,01	-0,02	0,05	0,22	0,12	0,25
Tuottavuus	0,45	0,65	0,18	0,30	0,21	0,16	0,09	0,25	-0,03
Uusi lainsäädäntö/asetus, joka edellyttää noudattamista/mahdollistaa muutoksen	0,23	0,07	0,38	-0,03	0,36	0,11	0,05	0,19	0,17
Muutoksen mahdollistava uusi teknologia ja tietämys	0,25	0,35	0,08	0,65	0,08	0,21	0,20	0,05	0,23
Turvallisuus ja huoltovarmuus	0,19	0,08	0,16	0,31	0,46	0,16	0,18	0,19	0,27
Ekologinen kestävyys	0,28	0,10	0,07	0,19	0,00	0,61	0,38	0,33	0,35
Sosiaalinen kestävyys	0,21	0,04	0,04	0,25	0,12	0,43	0,57	0,40	0,43
Taloudellinen kestävyys	0,39	0,33	0,01	0,17	0,16	0,44	0,34	0,61	0,23
Tutkimukset ja arvioinnit	0,03	-0,05	0,19	0,29	0,23	0,42	0,41	0,22	0,69

Hyvä tietää 4: Kustannustukipalvelun kehittäminen ja lainvalmistelu

Kustannustuen yleisenä tavoitteena oli koronapandemiasta aiheutuva yritysten konkurssien ja työntekijöiden irtisanomisten vähentäminen, mikä TEM:n tekemien selvitysten mukaan onnistuikin hyvin.

Valtiokonttorissa käyttötarkoituksena oli saada aikaan asiakasystävällinen ja toimeenpanoltaan kustannustehokas sekä nopeasti toimeenpantavissa oleva täysin sähköinen kustannustuen haku- ja korvauspalveluprosessi, siihen liittyvä palvelumalli ja sidosryhmäraportointi. Valtiokonttorin asiantuntijat osallistuivat heti alusta alkaen sekä myöhemmissä lainmuutosvaiheissa lainsäädännön valmisteluun yhdessä TEM:n ja VM:n kanssa.

Valtiokonttorin sisällä muodostettiin eri toimintojen edustajista koostuva tuotetiimi, joka aloitti toimintansa aina lainvalmistelun alkaessa ja jonka tehtävä oli vastata uuden tukimuodon käyttöönotosta ja palvelumalleista. Lainvalmistelussa pyrittiin siihen, että laki olisi helposti toimeenpantavissa, mahdollistaisi korkean automaatioasteen sekä olisi helposti viestittävässä ja yksiselitteinen tulkinnoiltaan. Olemalla mukana jo valmisteluvaiheessa Valtiokonttori pystyi seuraavilla tukikierroksella hyödyntämään aikaisempaa lainsäädäntöä koskevan asiakaspalautteen ja parantamaan lainsäädännön selkeyttä.

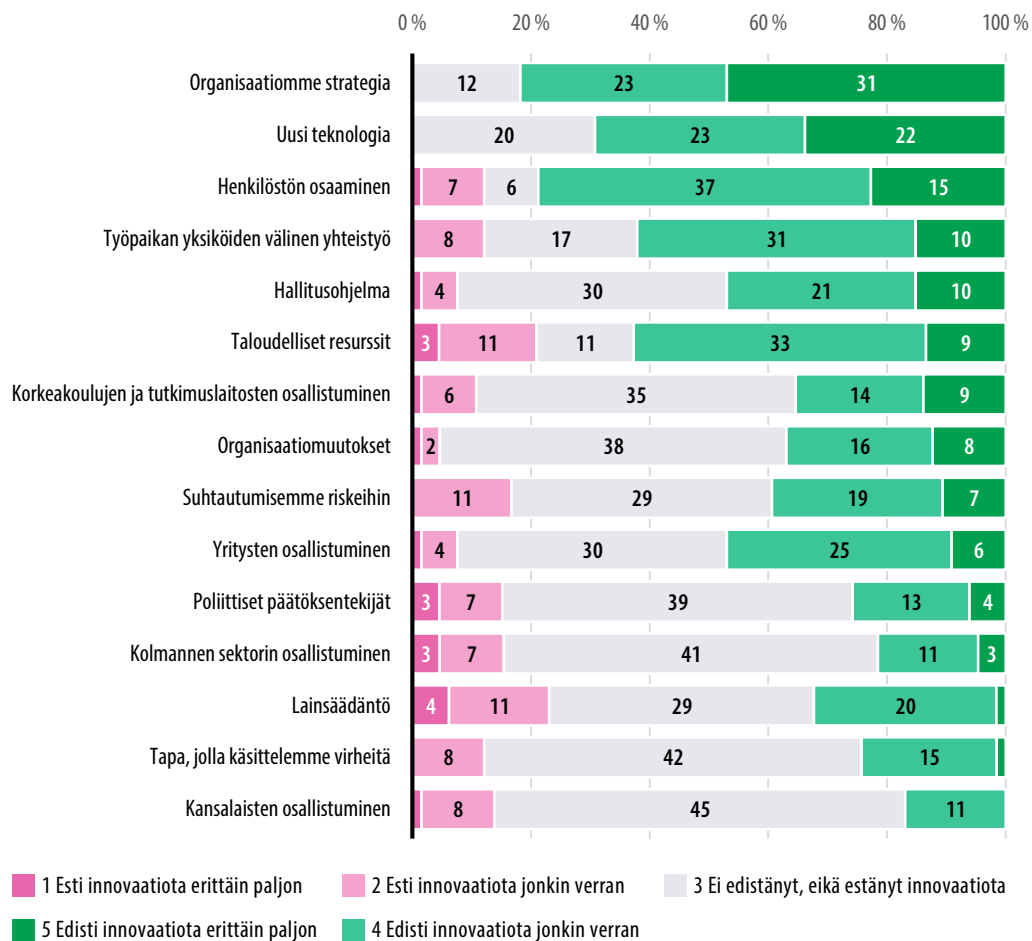
Merkittävää etua saatiin siitä, että Valtiokonttori kykeni pääosin ennakoimaan tulevan lainsäädännön ja toteuttamaan järjestelmien uudistustyöt sekä arvioimaan ja resursoimaan palvelun vaatiman henkilöstön rinnakkain jo lainsäädäntövaiheen aikana, jolloin hakupalvelu saatiin julkaisuvalmiiksi erittäin nopeasti lain hyväksymisen jälkeen – parhaimmillaan muutamissa päivissä lain vahvistamisesta. Tavoitteena oli myös kustannustuen eri kierroksilla hyödyntää jo aikaisemmin käytössä olevia tukimuotoja uuden järjestelmätyön kustannusten vähentämiseksi.

10 Merkittävimmän innovaation mahdollistajat

Organisaation sisäisillä tekijöillä, kuten organisaation strategialla, taloudellisilla resursseilla ja henkilöstön osaamisella on tärkeä rooli merkittävimpien innovaatioiden edistämisessä. Myös organisaation yksiköiden välinen yhteistyö koetaan edistävaksi tekijäksi. Sisäisen toiminnan lisäksi uusi teknologia on koettu yhtenä innovaatioita edistävimmistä tekijöistä. (kuvio 17)

Kuvio 17. Merkittävimpien innovaatioiden edistävät ja estävät tekijät

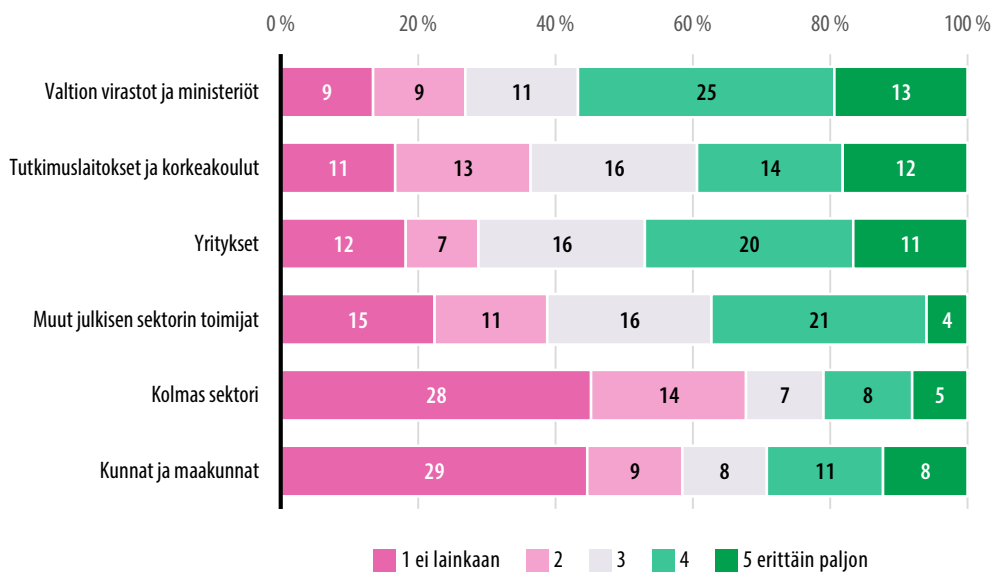
Mikä tekijät edistivät merkittäväntä innovaatiota tai olivat sille esteenä vuosina 2020–2021?

Merkittävimmissä innovaatioissa eniten yhteistyötä on tehty valtion virastojen ja ministeriöiden kanssa, toiseksi eniten tutkimuslaitosten ja korkeakoulujen kanssa. Vähiten innovaatioyhteistyötä oli tehty kolmannen sektorin ja kuntien ja maakuntien kanssa. (kuvio 18)

Kuvio 18. Yhteistyö merkittävimmissä innovaatioissa

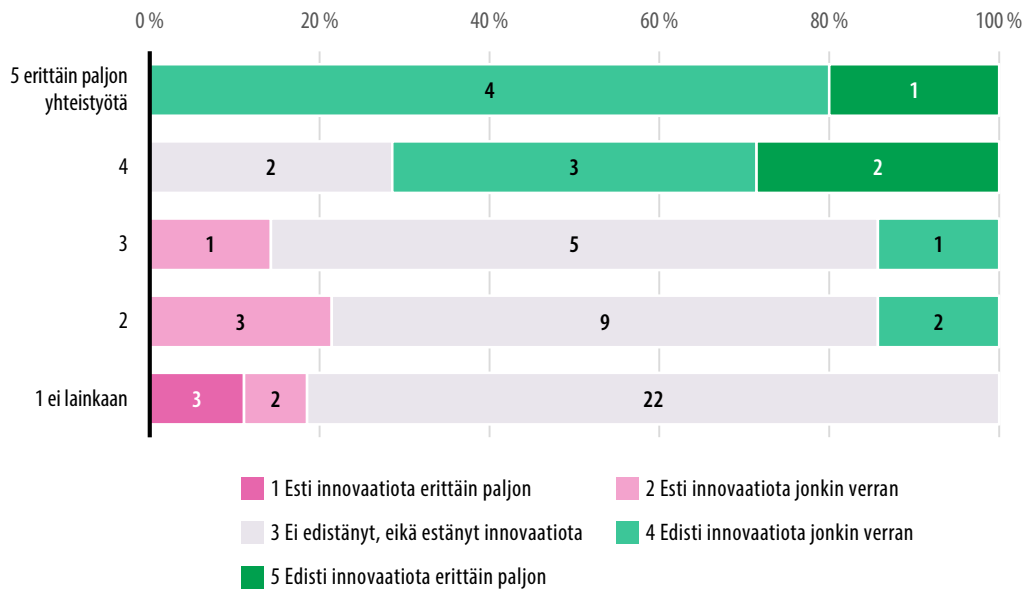
Kuinka paljon organisaationne teki yhteistyötä merkittävimmissä vuosina 2020–2021 käyttöön otetussa innovaatioissa seuraavien toimijoiden kanssa?

Kolmannen sektorin kanssa tehdyn yhteistyön ja yhteistyön vaikutuksen välinen yhteys selvisi data-analysissä. Kun yhteistyötä ei tehdä, ei ole kokemusta siitä, että kolmannen sektorin osallistuminen edistää innovaatiota. Sen sijaan näillä vastaajilla on ollut kokemuksia, että se estää innovaatiota. Mitä enemmän yhteistyötä tehtiin, sitä enemmän kolmannen sektorin osallistumisen nähtiin edistävän innovaatiota. Tilanteessa, jossa yhteistyötä tehdään paljon, kenelläkään ei ollut kokemusta siitä, että kolmannen sektorin osallistuminen estää innovaatiota. Tulosten perusteella voidaan sanoa, että on olemassa positiivinen korrelaatio kolmannen sektorin kanssa tehdyn yhteistyön määrän ja osallistumisen innovaatiota edistävän vaikutuksen välillä. (kuvio 19)

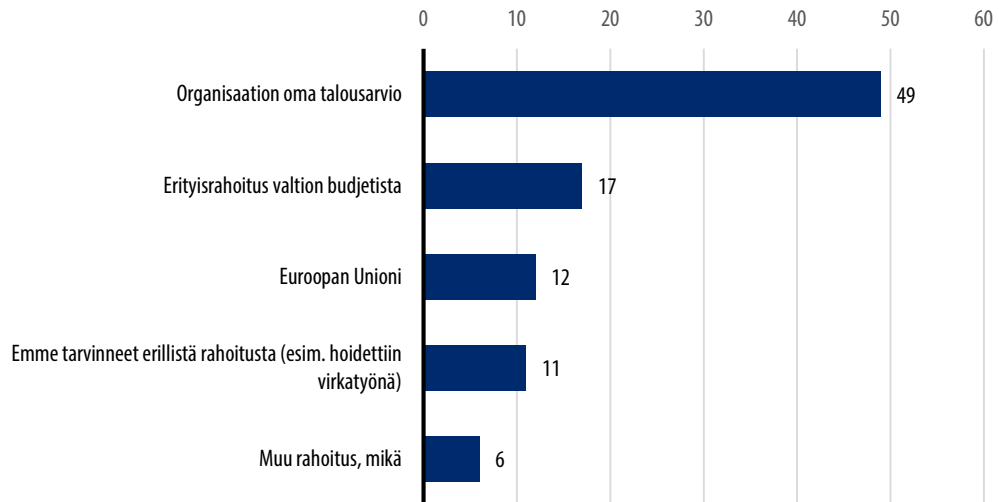
Kuvio 19. Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa ja sen vaikutus merkittävimmän innovaation edistäjänä

Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa ja sen vaikutus merkittävimmän innovaation edistäjänä 2020–2021

Useimmin organisaatioiden merkittävimmälle innovaatiolle on tullut rahoitus organisaation omasta talousarviosta (73%). Valmiiden vastausvaihtoehtojen lisäksi muiksi rahoituslähteiksi mainitaan ulkopuoliset ja yksityiset rahoitukset sekä eri tutkimusrahoitukset. (kuvio 20)

Kuvio 20. Rahoituslähteet merkittävimmille innovaatioille**Rahoituslähde merkittävimmälle innovaatiolle vuonna 2020–2021 [Ikm]**

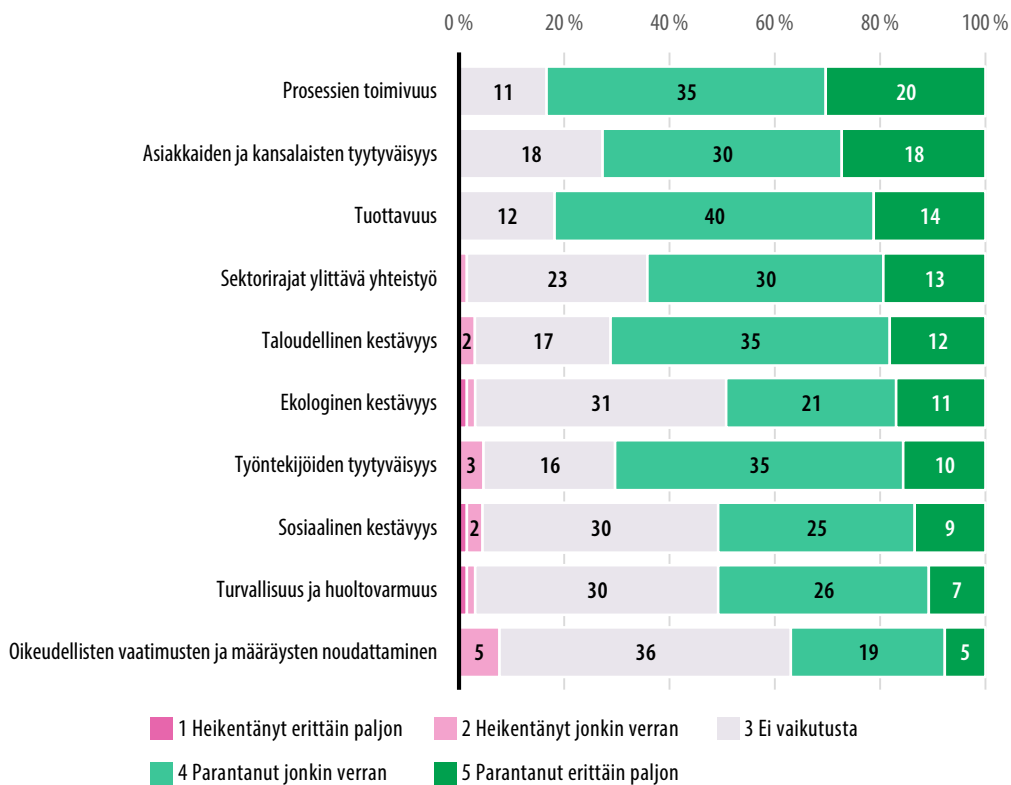
11 Merkittävimmän innovaation vaikutukset ja tiedon levittäminen

Käyttöön otetut merkittävät innovaatiot ovat parantaneet organisaatioiden toimintaa usealla eri tavalla. Vastaajat arvioivat innovaatioiden vaikuttavan eniten prosessien toimivuuteen ja tuottavuuteen. Myös asiakkaiden tyytyväisyyden on koettu parantuneen merkittävästi.

Innovaatiot eivät ole heikentäneet organisaation toimintaa. Oikeudellisten vaatimusten ja määräysten noudattamisessa on koettu useimmin heikentymistä, mutta tämäkin on hyvin harvinaista. Innovaatioiden ei toisinaan koeta vaikuttavan tarkasteltuihin tekijöihin. (kuvio 21)

Kuvio 21. Merkittävimpien innovaatioiden vaikutukset

Millä tavalla organisaatiossanne vuosina 2020–2021 käyttöön otettu merkittävin innovaatio on vaikuttanut tai millä tavalla arvioit sen vaikuttavan seuraaviin tekijöihin?

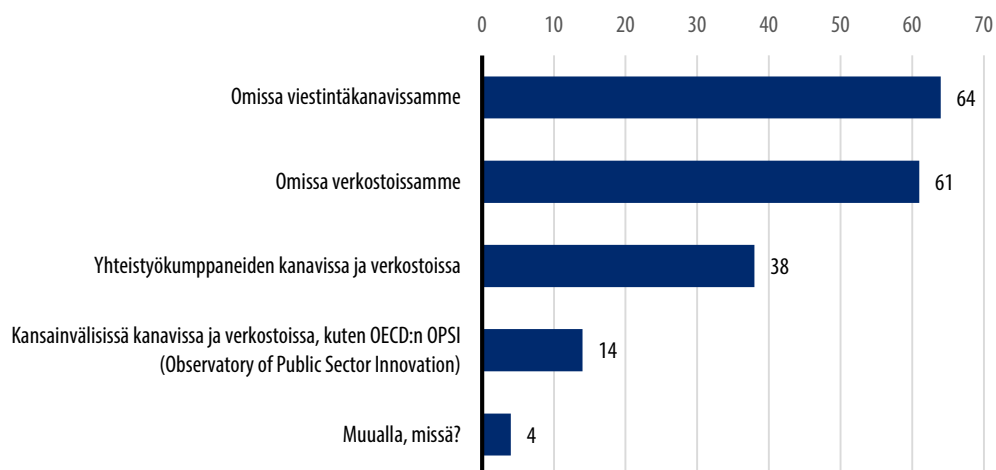

Lähes jokainen vastaajista on hyödyntänyt omia viestintäkanavia ja verkostoja merkittävimmän innovaation tiedonlevittämisessä. Yli puolet vastaajista toteaa organisaation käyttäneen yhteistyökumppaneiden kanavia ja verkostoja. Vajaa neljännes on levittänyt tietoa innovaatiostaan kansainvälisissä kanavissa. (kuvio 22)

Muita tapoja viestimisessä on ollut julkiset puheenvuorot, sosiaalisen median kanavat ja koulutustilaisuudet.

Kuvio 22. Tiedon levittäminen merkittävimmistä innovaatioista

Missä olette levittäneet tietoa vuosina 2020–2021 käyttöön otetusta merkittävimmästä innovaatiosta? [Ikm]

12 Keskeiset tulokset ja kehittämisehdotukset

Innovaatiobarometrin tulokset osoittavat, että julkisen sektorin innovaatiotoiminnalla on mahdollista tuottaa monenlaista arvoa yhteiskunnalle. Innovaatiotoiminnan lähtökohdissa korostuvat asiakkaat ja tuottavuus. Merkittävimmät innovaatiot ovat myös vaikuttaneet näihin positiivisesti. Innovaatiotoimintaa voikin tulosten perusteella pitää johdonmukaisena. Vaikutukset vastaavat tavoitteita.

Innovaatioissa korostuvat tekniset ratkaisut ja korona-aika. Teknologia on innovaatiotoiminnan merkittävä ajuri ja mahdollistaja. On kuitenkin tärkeää huomata, että kaikki innovaatiot eivät edellytä suuria teknologisia panostuksia. Innovaatiot ovat usein vastauksia käsillä oleviin haasteisiin ja mahdollisuuksiin, mutta innovaatiotoiminnalla on myös mahdollista ennakoida tulevaa ja luoda uusia mahdollisuuksia sekä julkisella sektorilla että laajemmin yhteiskunnassa.

Käytettävissä oleva työaika ja raha ovat innovaatiotoiminnan pullonkauloja. Organisaatioiden kannattaisi kiinnittää niihin huomiota, sillä onnistuneet innovaatiot tuovat kustannussäästöjä ja mahdollistavat työajan käyttämisen uusien mahdollisuuksien tutkimiseen ja uuden luomiseen rutiininomaisten töiden sijaan. Kun julkinen sektori ja koko yhteiskunta kamppailevat erilaisten resurssipaineiden kanssa ja yrittävät edistää samaan aikaan ekologista, taloudellista ja sosiaalista kestävyyttä, innovaatiotoiminta on suorastaan välttämätöntä.

Merkittävimpien innovaatioiden kehittämistä ja käyttöönottoa on edistänyt erityisesti organisaatioiden sisäinen tuki. Strategia, henkilöstön osaaminen ja yksiköiden välinen yhteistyö korostuvat. Sen sijaan yhteistyö sidosryhmien kanssa on vaikuttanut vähemmän innovaatioiden toteutumiseen. Toisaalta esimerkiksi kolmannen sektorin kanssa yhteistyötä tehneet organisaatiot ovat myös hyötynyt yhteistyöstä. Joskus vanhanaikaiseksi koetun julkisen sektorin innovaatiotoimintaa vauhdittavat enemmän organisaation sisäiset tekijät kuin esimerkiksi hallitusohjelma tai poliittiset päätöksentekijät

Innovaatiotoiminta ei ole tulosten perusteella erityisen vahvasti ohjattua. Ohjauksessa näkyy eniten hallitusohjelman merkitys. Yksi mahdollisuus näyttää selkeämpää suuntaa ja edistää vaikuttavien julkisen sektorin innovaatioiden syntymistä voisi olla niiden perusteellisempi huomioiminen hallitusohjelmassa ja sen toimeenpanossa.

Innovaatiotoiminnan huomioiminen ohjelmatasolla voisi tehdä julkisesta sektorista myös entistäkin houkuttelevamman työympäristön.

Innovaatiotoiminnan vaikutuksia arvioidaan organisaatioissa monipuolisesti. Samaan aikaan on tärkeää, että arviointia kehitetään edelleen. Erityisesti vaikuttavuuden arviointi on vaikeaa. Parhaat indikaattorit innovaation onnistumisen mittaamiseen voivat löytyä vasta kunkin prosessin edetessä. Tämä innovaatiobarometri on ollut valtiovarainministeriön systemaattinen aloite julkisen sektorin innovaatiotoiminnan mittaamiseksi. Monipuolisen tietopohjan avulla on mahdollista tunnistaa haasteita ja mahdollisuuksia aina organisaatiotasolta koko yhteiskuntaan.

Huolimatta kehityskohteista Suomen julkinen sektori on kansainvälisesti tunnustettu ja seurattu suunnannäyttäjänä. Edelläkävijyys ja vaikuttava innovaatiotoiminta eivät ole itsensänselvyyksiä, vaan vaativat jatkuvaa oppimista ja määrätietoista kehittämistä. Valtiovarainministeriö kannustakin organisaatioita uudistamaan toimintaansa innovaatioiden avulla. Yhdessä Kuntaliiton toteuttaman kyselyn ja Valtion ennakoivan ohjauksen hankkeen kanssa tämä raportti luo hyvän tietopohjan jatkotoimille sekä organisaatioissa että koko julkisella sektorilla

Ehdotuksia julkisen sektorin innovaatiotoiminnan vahvistamiseksi

- 1) Innovaatiotoimintaa tulee kytkeä vahvemmin organisaatioiden ennakointi- ja strategiatyöhön sekä muihin ydinprosesseihin ja perustehtäviin.
- 2) Innovaatiotoimintaa ei kuitenkaan kannata sitoa liikaa pelkkiin ylimmän johdon prioriteetteihin, vaan antaa ruohonjuuritason kehittäjille vapautta ja vastuuta tutkia ja luoda aktiivisesti parempia tulevaisuuksia innovaatioiden avulla.
- 3) Innovaatiotoiminnan resursointiin ja riittävän vankan organisointiin on hyvä kiinnittää huomiota. Samat ratkaisut eivät kuitenkaan sovi kaikille organisaatioille. Liikkeelle voi lähteä pienin askelin ja matkan varrella jatkuvasti oppien.
- 4) Johdon ja henkilöstön innovaatiokyvykkyyttä pitäisi lisätä systemaattisesti esimerkiksi vahvistamalla ennakointiosaamista ja kokeiluvalmiuksia.
- 5) Poikkihallinnollista yhteistyötä julkisella sektorilla tulee tukea. Organisaatioita on hyvä kannustaa toteuttamaan yhteisiä innovaatioprojekteja ja oppimaan niistä.
- 6) Yksityinen ja kolmas sektori sekä kansalaiset ovat voimavaroja, joita ei kannata unohtaa. Julkisen sektorin tuleekin aktiivisesti etsiä uusia tapoja ja toimintamalleja kehittää innovaatioita yhdessä ympäröivän yhteiskunnan ja kansalaisten kanssa.

- 7) Hyvää johtamista ja innovaatiomyönteistä toimintakulttuuria tulee vaalia. Samoin avointa ja tietoperusteista toimintaa ei saa pitää itsestäänselvyyksinä.
- 8) Innovaatiotoiminnan arviointia pitää edelleen kehittää kotimaassa sekä pohjoismaiden ja OECD:n kanssa. Taaksepäin katsovien barometrien ja eteenpäin katsovan tulevaisuustyön ja suunnittelun rinnalle tarvitaan keinoja oppia jatkuvasti käynnissä jo käynnissä olevista innovaatioprosesseista.
- 9) Kansainvälinen yhteistyö ja vaikuttaminen on varmistettava. Suomea pidetään hallinnon kehittämisen ja innovatiivisen toimintakulttuurin edelläkävijänä, jolta odotetaan edelleen paljon. Samaan aikaan esimerkiksi OECD:n tekemä työ ja siihen osallistuminen on Suomelle merkittävä mahdollisuus oppia.
- 10) Julkisen sektorin innovaatiotoiminnan yhteistyöryhmän toimikautta kannattaa jatkaa ja antaa sille vastuuta ehdotusten etenemisen suunnittelusta, koordinoinnista ja seurannasta tai luoda muunlaisia yhteistyörakenteita innovaatiotoiminnan tueksi.

LIITTEET

Liite 1. Organisaatioiden merkittävimpiä innovaatioita

COVID-19-tutkimuskatsaus

Valtioneuvoston kanslia

Tutkimuskatsauksen tarkoituksena on koostaa koronakriisiin liittyviä uusimpia tutkimustuloksia maailmalta ja Suomesta tiiviisti ja informatiivisesti valmistelijoiden ja päätöksentekijöiden käyttöön. Katsauksen tavoitteena oli vahvistaa ajankohtaisen tutkimustiedon välittymistä päätöksentekijöiden tietoon ja luoda päätöksentekijöille ja valmistelijoille kumulatiivista näkymää viimeisimpään tutkimukseen. Katsauksen pääkohderyhmä oli valtioneuvoston valmistelijat ja poliittiset päätöksentekijät, mutta katsaus julkaistiin avoimesti ja sen jakelulistalle saattoi liittyä kuka tahansa.

Etenkin koronakriisin alussa ilmennyt tilanne jossa tutkimustietoa tuotettiin globaalisti valtavasti ja kysyntä päätöksentekijöiden ja laajemminkin koko yhteiskunnan piirissä tiedolle oli erittäin suuri ja motivoiva tekijä tutkimuskatsaukseen. Samaan aikaan ei ollut koostettuja menettelyitä siihen, miten tutkimustietoa jollain tapaa seulottaisiin.

Tutkimuskatsaus tuotti laaja-alaisen, monitieteisen näkymän viimeisimpään tutkimustietoon koronakriisistä ja pandemian moniulotteisista vaikutuksista. Se tuki mm. tilannekuvan luomista ja yhteiskunnallisten vaikutusten ymmärtämistä.

Yhteyshenkilö: Antti Pelkonen, antti.pelkonen@gov.fi

Nettisivut: <https://tietokayttoon.fi/covid-19-tutkimuskatsaukset>

<https://vnk.fi/hanke?tunnus=VNK095:00/2020>

Digitaaliset tarkastukset osana satelliittipohjaista metsälain valvontaa

Metsäkeskus

Metsälain tarkastustietoja ja metsässä tehtävien toimenpiteiden laatutunnuksia kerätään digitaalisesti droneilla maastosta manuaalisen tiedonkeruun sijaan. Lennettävien tarkastuskohteiden valinnassa hyödynnetään Sentinel2 -aineistoista tehdyn erotuskuvatulkinnan tuloksia.

Innovaation motiiveja ovat olleet Metsäkeskuksen tarkastuksissa ja arvioinneissa kerättävän tiedon tarkkuuden ja laadun parantaminen sekä yhdenmukaistaminen. Kerättävien

tietojen kustannus- ja laatusuhteen parantaminen, samalla kustannuksella saadaan kerättyä laadukkaampaa ja monikäyttöisempää tietoa maastosta.

Tieto kerätään kattavasti koko toimenpidealueelta. Manuaalisessa tiedon keruussa joudutaan tyytymään koelaloilta kerättyyn tietoon. Kerätty tieto on hyvin tarkkaa, esimerkiksi kaikki toimenpidealueen puut ominaisuustietoineen kartoitetaan paikkaan sidottuna. Puukohtaisella tiedolla pystytään tuottamaan uusia laaturunnuksia, esimerkiksi käsittelyvoimakkuuden vaihtelusta alueen eri osissa. Tarkastusten yhteydessä pystytään ajantasaisesti ja tuottamaan Metsäkeskuksen luontotietoa, esimerkiksi suojavyöhykkeet, maa- lahoppuut ja säästöpuut.

Kaikki digitaalisesti kerätty tieto jaetaan toimijoiden käyttöön rajapinnasta, he voivat hyödyntää sitä muun muassa omassa laatutyössä ja urakoitsijapalautteissaan. Metsänomistajille tarjotaan 3D -kuva tarkastuskohteesta katseltavaksi Metsään.fi -palvelussa.

Yhteyshenkilöt: Lauri Haataja, 050 565 8364, lauri.haataja@metsakeskus.fi

Aki Hostikka, 050 406 8987, aki.hostikka@metsakeskus.fi

Nettisivut: <https://www.businessfinland.fi/ajankohtaista/uutiset/2021/>

[suomen-metsakeskuksen-digitarkastukset-kaynnistyivat-innovaatiokumppanien-toimesta](https://www.businessfinland.fi/ajankohtaista/uutiset/2021/)

Suomenkielinen esittelyvideo: <https://www.youtube.com/watch?v=RfeP6cA7iTs>

GNSS-Finland-palvelu

Maanmittauslaitos

GNSS-Finland palvelu on valtakunnalliseen FinnRef-tukiasemaverkkoon (<https://www.maanmittauslaitos.fi/tutkimus/tutkimustoiminta/muut-tutkimus-ja-mittausasemat/fin-nref-gnss-asetat>) perustuva satelliittipaikannuksen (GNSS) suorituskyvyn laatupalvelu, jonka avulla GNSS-palvelun käyttäjä voi nähdä, jos GNSS-signaalissa on häiriötä (ja että

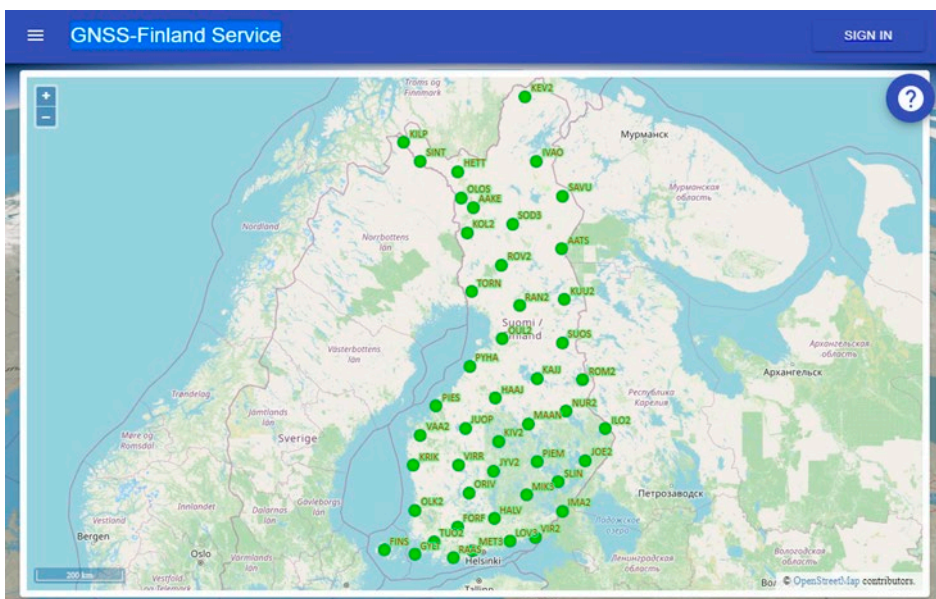
sen tarjoama paikka- ja aikatieta ei siten ole luotettavaa) ja voi esim. siirtyä varajärjestelmiin tai keskeyttää toiminnan häiriön ajaksi. Käyttöliittymä on karttapohjainen, ja signaalin laatu FinnRef-asemilla esitetään liikennevalojen avulla (ks. kuva). Palvelu on kehitetty Traficom:n toimeksiannosta Maanmittauslaitoksen Paikkatietokeskuksessa ja sen kehitys perustuu aikaisempaan GNSS-signaalin laadun tutkimukseen, jota on rahoittanut mm. Euroopan Avaruusjärjestö ESA ja Traficom. (Ks. esim. <https://www.maanmittauslaitos.fi/tutkimus/pnt-traffic-light-petal>).

Yhteiskunnallinen tarve satelliittipaikannuksen luotettavuuden arviointiin toimi innovaation motiivina. GNSS:n suorituskyvystä ei aiemmin ollut saatavissa koko maan kattavaa tilannekuvaa. GNSS-Finland -palvelu on ensimmäinen kattava tilannekuvapalvelu, ja se on herättänyt kiinnostusta useilla eri tahoilla (eri viranomaiset, teleoperaattorit, tietoliikenne, finanssiala, rakennusala, turvallisuusala, ilmaliikenne ja meriliikenne). Tulevaisuudessa kun autonomiset ajoneuvot ja alukset ja älyliikenne yleistyvät, tällä tiedolla on kriittinen merkitys erityisesti tapauksissa, joissa esiintyy häiriöitä tai GNSS-vastaanottimeen kohdistuu harhautusta.

Yhteiskunnan kriittisten toimintojen (kuten pelastusala, sähköverkot, tietoliikenne, jne.) jatkuvuuden turvaaminen on suurin hyöty innovaatiosta. Maanmittauslaitos on avannut palvelun kaikille käyttäjille, ja lisäksi siitä tehdään jatkotutkimusta ja -kehitystä huoltovarmuuskriittisten toimijoiden tarpeisiin. Samanlaista kehitystyötä tehdään myös muualla Euroopassa ja Paikkatietokeskuksen tutkijat ovat mukana yhteistyössä.

Yhteyshenkilö: Sanna Kaasalainen, sanna.kaasalainen@maanmittauslaitos.fi

Nettisivut: <https://gnss-finland.nls.fi/>

Hippu-chatbot

Tulli

Innovaation pääasiallinen tehtävä on henkilöasiakkaiden asiakaspalvelu erityisesti liittyen EU:n ulkopuolelta tuotaviin saapuviin paketteihin.

Hippu on otettu käyttöön, sillä Tulli haluaa tarjota 24/7 asiakaspalvelua tuoden sen viiveetömänä itsepalveluna ja suurena ajurina toimi myös lakimuutoksen tuomat uudet asiakasvirrat. Lisäksi Tullissa näemme arvokkaana uusien teknologioiden kokeilemisen, kun tarve on riittävän vahva. Kokeilutoiminnan kautta hyötyjen ja riskien vahvistaminen tapahtuu ennen kuin ratkaisut otetaan arkikäyttöön. Tällä tavoin myös vältetään suuret riskit ja teknologia saadaan sujuvasti arjen käyttöön. Näin toimimme myös Hippu-chatbotin kanssa ja tätä kokeilujen edistämistä on viety eteenpäin yhä vahvemmin strategiatyön myötä.

Chatbot on tuonut Tullille jopa arvioitua suuremmat hyödyt ja odotettavissa olevat resurssisäästöt ovat vuositasolla 4–6 HTV:n luokkaa. Hyötyjä ovat myös edellä mainitut 24/7 palveluajat ja viiveetön itsepalvelun mahdollisuus. Samalla meillä Tullilla totutaan siihen, että uudenlaiset toimintamallit ja roolit, kuten bottikuiskaajat, rantautuvat taloon.

Yhteyshenkilö: Mikael Hyövälti, mikael.hyovalti@tulli.fi

Konenäön käyttöönotto etuushakemusten liitteiden käsittelyssä

Kela

DocCVR on Kelassa kehitetty tuote, jonka tarkoituksena on mahdollistaa kuvamuotoisista liitteistä rakenteellisen tiedon lukeminen. DocCVR on integroitu Kelan tekoälyn ajoalustaan, sen ansiosta on mahdollista rakenteellistaa isoja massoja erilaisia liitetiedostoja. Liitetiedoista tulee olla tiedossa liitepohjamalli.

DocCVR -tuote jakaantuu kahteen pääkomponenttiin: Designer ja Engine.

Designer on käyttöliittymä, jolla luodaan konfiguraatio eri liite-tyypeille ja mallinnetaan niiden eri kentät, joista tieto luetaan joko OCR -tekstintunnistuksella (Optical Character Recognition) tai muilla keinoin (esim. valintaruutu). Engine on taustakomponentti, joka hyödyntää Designerilla luotua konfiguraatiota ja tulkitsee kenttien sisällön kuvadatasta. Engine kykenee myös suoristamaan dokumentin liitepohjamallin muotoiseksi, jolloin on mahdollista käyttää myös kännykkäkamerakuvia lähteenä.

Yhä suurempi osuus asiakkaiden toimittamista liiteasiakirjoista saapuu verkkoasioinnin kautta. Saapuneiden asiakirjojen määrä kasvoi merkittävästi vuonna 2016, jolloin perustoimeentulotuen käsittely siirtyi Kelan vastuulle. Asiakkaiden liitteistä ottamien valokuvien laatu vaihtelee suuresti. Ne ovat usein myös väärin päin, jolloin niiden kääntämiseen kuluu

aikaa. Vaikka asiakkaan kuvaamat asiakirjat saapuvat sähköisesti, niin niiden sisältämät tiedot ovat kuvamuodossa, joten niitä juurikaan voida hyödyntää Kelan olemassa olevissa automaatioprosesseissa. Vuoden 2017 aikana tunnistettiin tekoälyn mahdollisuudet liitteiden käsittelyn tehostamisessa.

Vuoden 2019 aikana konenäön kehittäminen käynnistyi Kelan innovaatioyksikön teknologiakokeiluilla, joissa pyrittiin tekoölyavusteisesti avulla pienentämään ja kääntämään oikein päin asiakkaiden lähettämiä kuvamuotoisia liiteasiakirjoja. Keväällä 2020 kehittäminen oli niin pitkällä, että sähköisenä saapuneiden liiteasiakirjojen automaattinen käsittely tuoteistettiin ja ensimmäisiä perustoimeentulotuen verkkohakemuksen kautta lähetettyjä liitteitä päästiin käsittelemään kehitettyjen konekäteknologioiden avulla. Liitteiden tiedostokokoa ryhdyttiin pienentämään muokkaamalla kuvan laatua ja muuttamalla värilliset kuvat mustavalkoisiksi. Lisäksi tekoälyn avulla ryhdyttiin etsimään ja tunnistamaan liitekuviin tekstiä. Väärin päin olevat kuvat ryhdyttiin kääntämään niissä olevan tekstin perusteella oikein päin. Näiden toimenpiteiden avulla helpotettiin ja nopeutettiin liitteiden käsittelyä. Käsittelyä laajennettiin vaiheittain ja alkuvuodesta 2021 lähtien kaikkien etuuksien sähköisen asioinnin kautta tulevia kuvamuotoisia liitteitä on käsitelty konenäön avulla.

Syksyllä 2020 perustoimeentulotuen laskujen käsittelyä ryhdyttiin helpottamaan lukemalla koneellisesti verkkosivoinnin kautta lähetettyjen laskuasiakirjojen viivakoodeja. Tunnetusta viivakoodista muodostetaan laskuasiakirjaan virtuaaliviivakoodi, jonka käsittelijä voi helposti kopioida toimeentulotuen etuusjärjestelmään (Vastaava teknologia on ollut käytössä paperisena Kelaan saapuneiden asiakirjojen automaattisessa käsittelyssä vuodesta 2016 lähtien).

Keväällä 2022 konenäön toiminnallisuuksia laajennettiin liiteasiakirjojen tietosisältöjen tulkintaan ja tulkittujen tietojen välittämiseen etuusjärjestelmiin. Ensimmäiseksi sitä on sovellettu äitiysavustuksen verkkohakemuksen liitteenä saapuvien raskaustodistusten käsittelemiseen. Tekoöly etsii todistuksista asian ratkaisemista varten tarvittavia tietoja. Tulkitut tiedot välitetään etuusjärjestelmiin, jonka jälkeen ohjelmistorobotti voi käsitellä esimerkiksi äitiysavustushakemuksen. Raskaustodistuksia kirjoittavat useammat terveydenhuollon toimijat. Alkuvaiheessa tietoja voitiin tunnistaa vain osasta eri järjestelmien kautta tulostetuista lomakkeista ja nyt koneellisesti pystytään käsittelemään myös laajempi osa eri äitiysneuvola-ohjelmistosta tulostetuista lomakkeista.

Liitteiden käsittelyn automatisoinnilla tavoitellaan manuaalityön vähentämistä. Vuodesta 2022 lähtien edellä kuvattujen toimenpiteiden vuotuisten, henkilötyöhön kohdistuvien säästöjen arvioidaan olevan sadoissa tuhansissa euroissa vuositasona.

Toistaiseksi taloudellisesti hyödyllisintä on ollut liitteiden tiedostokoon pienentäminen ja niiden kääntäminen oikein päin, joka on arvioitu olevan noin 50% säästöpotentiaasta.

Konenäön käyttöönotolla on ollut myös laadullisia hyötyjä, sillä se vähentää ratkaisuasiantuntijoiden työstä joitain varsin turhauttavia työvaiheita. Ratkaisuasiantuntija voi keskittyä suoraan sisällöllisiin kysymyksiin, kun liitteet ovat valmiiksi oikein päin. Erityisesti perustoimeentulotuen hakemuksissa saattaa olla kymmeniä liitteitä, joten liitteiden tiedostokoon pienentäminen on nopeuttanut merkittävästi niiden latautumista varsinkin nyt, kun työ on koronan vuoksi saanut myös uusia muotoja etätyön kautta. Virtuaaliviivakoodin avulla puolestaan perustoimeentulotuen laskujen käsittelijä saavat kopioitua laskujen tarkkuutta vaativat numerosarjat yhdellä kertaa ja näin välttään myös aikaa vievältä ja tarkkuuta vaativalta rutiinityöltä ja työaikaa voidaan hyödyntää tärkeämpiin vaiheisiin.

Konenäön tähän mennessä käyttöönotettuihin toiminnallisuuksiin kohdistuvat kehittämissuorituksen henkilöstökustannukset vuosien 2019–2022 aikana on arvioitu maksavan itsensä takaisin noin kahdessa vuodessa. Uusia soveltamiskohteita on myös tunnistettu ja kehitetään jatkuvasti eteenpäin.

Yhteyshenkilöt: Timo Paananen, timo.paananen@kela.fi ja Riikka Lindroos-Järvalto, riikka.lindroos-jarvalto@kela.fi, liiketoiminnasta Pauliina Ikävalko, pauliina.ikavalko@kela.fi

Käsin kirjoitetun tekstin automaattinen tunnistus

Kansallisarkisto

Kansallisarkiston oli mukana 2016–2019 yhteiseurooppalaisessa hankkeessa, jossa kehitettiin käsinkirjoitetun tekstin automaattista tunnistusta useiden eurooppalaisten kumppaneiden kesken. Hanke rahoitettiin EU:n Horisontti-ohjelmasta. Hankkeen tuloksena käsin kirjoitetun tekstin tunnistusteknologia voitiin ottaa käyttöön Kansallisarkistossa ja muissa arkistoissa.

Käsin kirjoitetun tekstin automaattinen tunnistaminen muuttaa arkistojen toimintaa ja tutkimuskäytäntöjä olennaisesti. Perinteisesti arkistoaineistot ovat olleet analogisessa muodossa ja siten hankalasti ja hitaasti hyödynnettävissä. Laajojen aineistojen kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen tutkimus on vaatinut aikaa. Aineiston digitointi ja sen yhteydessä tehtävä käsin kirjoitettujen ja konekirjoitettujen tekstien tunnistaminen mahdollistaa haut aineistojen sisällöstä. Samalla syntyy merkittäviä uusia mahdollisuuksia tutkimuksen tekemiseen esimerkiksi tekstin louhinnan avulla.

Arkistot digitalisoituvat muun yhteiskunnan mukana. Tämänkaltaisten teknologioiden kehittäminen ja niiden laajamittainen hyödyntäminen mahdollistavat modernit palvelut ja toiminnan yhteiskunnan ja tiedon avoimuuden sekä demokratian edistämiseksi.

Nettisivut: käsin kirjoitetun tekstin automaattiseen tunnistukseen voit tutustua [Kansallisarkiston tuomiokirjapalvelussa](#), jossa on tunnistettuna n. 3,2 digitoitua sivua 1800-luvun aineistoja.

Yhteyshenkilö: Maria Kallio-Hirvonen, maria.kallio@kansallisarkisto.fi.

Suomenlinnan digiopas

Suomenlinnan hoitokunta

Suomenlinnan digiopas on maailmanperintökohteen kävijöille ensisijaisesti mobiililaitteilla käytettäväksi tarkoitettu progressiivinen web-applikaatio, joka esittelee Suomenlinnan maailmanperintökohdetta; sen nähtävyyksiä, palveluita ja liikenneyhteyksiä. PWA toimii mobiililaitteen selaimella eikä sovelluksen lataamista tarvita. Tärkeä osa digioppaan palvelua on käyttäjälle tarjolla oleva ”näytä reitti” -palvelu, joka ohjaa digioppaan käyttäjän pisteestä A pisteeseen B paikannukseen perustuvan karttatoiminnon avulla. Suomenlinnassa vieraillee vuosittain noin miljoona kävijää (pandemia vuosina 2020 ja 2021 noin puolet tästä). Kävijöistä yli puolet on ollut ulkomaalaisia, mutta lähitulevaisuudessa kotimaisten kävijöiden osuuden odotetaan kasvavan.

Suomenlinnan hoitokunta oli pitkään harkinnut mobiili-applikaation hankkimista. Tätä varten kerätty asiakaspalaute ei kuitenkaan tuntunut rohkaisevalta. Kävijät ovat haluttomia lataamaan puhelimeensa sovelluksia, jotka mielletään vain kertakäynnin aikaisiksi. Ensisijainen motiivi oli parantaa Suomenlinnan palvelujen löydettävyyttä. Suomenlinnassa kävijähallinta fyysisillä opasteilla on vaikeaa, koska maailmanperintökohteen ympäristö yritetään pitää mahdollisimman vapaana ylimääräisistä rakenteista.

Saimme kolme tarjousta, joista Tietotalo oy:n tarjous täytti vaatimukset ja oli hinnaltaan hyväksyttävä. Ratkaisu perustui erikseen ladattavan sovelluksen sijasta progressiiviseen web-applikaatioon, joka on sovelluksen tavoin toimiva verkkosivusto. Tällä keinoin pystyimme ohittamaan sovelluksen lataamiseen liittyvän haluttomuuden. Luotimme siihen, että EU-tasoinen ulkomailla käytettävän mobiilidatan hintojen ennakoitavuuden paraneminen vähentäisi ulkomaisten kävijöiden haluttomuutta mobiililaitteen nettiselaimen käyttöön. Kotimaiset kävijät taas suosivat mielellään itsepalveluratkaisuja eikä mobiilidatan hinta ole heille käytön este.

Suomenlinnan digiopas parantaa palveluiden löydettävyyttä, koska se toimii mukana kulkevana palveluhakemistona, joka myös laatii paikannukseen perustuen kulkureitit valitulle paikalle. Karttapohjalla toimivaan sivustoon on merkitty vaaralliset alueet ja asukasrauhan kannalta huomioitavat alueet. Tämä tiedon välittäminen vähentää tarvetta maastoon rakennettaville opasteille, vapauttaa matkailuneuvonnan työntekijöitä korkeamman lisäarvon innostamiskohtaisiin kävijöiden kanssa, tuo kävijöille turvallisuudentunnetta ja lisää palveluntarjoajien asiakasmääriä. Viime mainitun odotetaan parantavan palveluntarjoajien liikevaihtoa ja näin vuokranmaksukykyä vuokranantajana toimivalle Suomenlinnan hoitokunnalle. Ravintoloiden vuokrasopimukset ovat liikevaihtoperustaisia, joten asiakasvirran lisäämisen voidaan odottaa korreloivan suoraan viraston omarahoituksen kasvuun.

Suomenlinnan palveluntarjoajat vastaavat itse digioppaassa esillä olevan tiedon julkaisemisesta ja hoitokunnan vastuulla on digioppaan tekninen ylläpito. Digioppaassa ja

Suomenlinnan verkkosivuilla sijaitsevat aukiolo- ja tapahtumatiedot päivitetään yhdestä paikasta, mikä keventää esittelyyn liittyvien tietojen julkaisua.

Yhteyshenkilöt: Suomenlinnan hoitokunta: Paula Lappalainen, paula.lappalainen@suomenlinna.fi, Petteri Takkula, petteri.takkula@suomenlinna.fi,
Tietotalo oy: Aleksis Brunni, aleksi.brunni@tietotalo.fi
Nettisivut: <https://guide.suomenlinna.fi>

Suuntima-palvelu

DigiFinland

Suuntima on digitaalinen kysymyksiin perustuva palvelu sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkuuksien segmentointiin. Asiakkaan ja ammattilaisen omien tilannekohtaisten kysymysten avulla asiakas pystyy arvioimaan omia voimavarojaan ja ammattilainen asiakkaan tilanteen haasteellisuutta. Asiakkuudella tunnistetun segmentin avulla asiakas ja ammattilainen pystyvät yhteistyössä valitsemaan asiakkaalle sopivimman palvelupolun. Suuntiman nimi vaihtuu lokakuusta alkaen Omasuuntimaksi, kun palvelun seuraava versio 3.0 julkaistaan. Tulevan version uusia ominaisuuksia ovat muun muassa parannettu, saavutettava käyttöliittymä, asiakkaan mahdollisuus käyttää palvelua mobiilisti etänä sekä mahdollisuus käyttää Suuntimaa myös ruotsin kielellä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon vaikuttavuuden merkitys kasvaa ja palveluita on kohdennettava entistä enemmän yksilöllisten tarpeiden perusteella. Kohdennuksen on oltava oikeudenmukaista ja asiakaskeskeistä. Kansalliset tavoitteet ohjaavat hyvinvointialueita hyödyntämään segmentointia osana palveluiden parempaa kohdentamista, muun muassa Tulevaisuuden sotekeskus -ohjelman ja Suomen kestävä kasvun ohjelman kautta. Innovaatio hyödyttää asiakkaita, ammattilaisia ja hyvinvointialueita.

Asiakas pystyy kysymysten avulla hahmottamaan elämäntilannettaan paremmin ja kommunikoimaan ovat voimavaransa ammattilaiselle. Asiakas pystyy osallistumaan palveluidensa suunnitteluun ja tekemään Suuntiman kotona. Käyttö on nopeaa ja helppoa.

Ammattilainen pystyy kommunikoimaan hoidon-/palveluntarpeen tilanteen haasteellisuuden asiakkaalle, saa käsityksen asiakkaan omista voimavaroista, kokonaistilanteesta sekä pystyy seuraamaan sen trendiä. Ammattilainen pystyy arvioimaan asiakkaan tilanteen ja oikeuden palveluiden piiriin ohjaamisen systemaattisesti, suunnitelmallisesti ja objektiivisesti.

Hyvinvointialue tukee asiakkaiden tilanteen arvioinnin systemaattisuutta hyvinvointialueella ja saa seurantatietoa asiakkaiden tilanteesta niin hyvinvointialueen sisällä kuin

hyvinvointialueiden välillä. Hyvinvointialueilla on mahdollisuus räätälöidä sisältöjä alueen tarpeisiin ja osallistua kehittämään Suuntima-palvelua vastaamaan paremmin tarpeisiin.

Yhteyshenkilöt: Jenny Vuollet, johtaja, hankkeet ja kehitys,
Annukka Ruokolainen, asiantuntija, suuntima@digifinland.fi
Nettisivut: <https://www.suuntima.com/>
<https://digifinland.fi/toimintamme/suuntima-palvelu/>

Sähköinen, automaatiota ja robotiikkaa hyödyntävä kustannustuen haku- ja korvauspalvelu

Valtiokonttori

Kustannustuen yleisenä tavoitteena oli koronapandemiasta aiheutuva yritysten konkursien ja työntekijöiden irtisanomisten vähentäminen, mikä TEM:n tekemien selvitysten mukaan onnistuikin hyvin. Valtiokonttorissa käyttötarkoituksena oli saada aikaan asiakasystävällinen ja toimeenpanoltaan kustannustehokas sekä nopeasti toimeenpantavissa oleva täysin sähköinen kustannustuen haku- ja korvauspalveluprosessi, siihen liittyvä palvelumalli ja sidosryhmäraportointi. Prosessissa hyödynnettiin Valtiokonttorissa jo olemassa olevia digitaalisia haku- ja korvausjärjestelmiä sekä myös mm. muilta viranomaisilta saatua erilaista rekisteritietoa automaatioasteen kasvattamiseksi ja tuen perusteena oleva lähtötiedon luotettavuuden varmistamiseksi.

Alun perin tavoitteena oli luoda kertaluonteinen palvelu yrityksille koronan aiheuttamien tilapäisten menetysten kattamiseen mutta pandemian laajentuessa ja uusien lainmuutosten myötä lopputuloksena oli 11 hakukierrosta vuosina 2020–2022: kustannustuet 1–6, sulkemiskorvaus 1–2, tapahtumatakuu ja tuki kattamattomiin kiinteisiin kustannuksiin 1–2. Tukihakemuksia saatiin yhteensä n. 90 000 kpl (noin 43 000 eri yritystä) ja palvelun kautta maksettiin tukia hieman yli miljardi euroa.

Innovaatiota motivoi uusi kustannustuen lainsäädäntö ja tiukka aikatauluvaatimus ministeriöltä. Uuden palvelun piti olla käytössä muutamien viikkojen sisällä siitä, kun hallituksen esitys uudeksi lainsäädännöksi valmistui. Valtiokonttorin sisällä ymmärrettiin poikkeuksellisen tilanteen merkitys ja hankkeessa mukana olijoilla oli selkeä halu saada aikaan laadukas palvelu erittäin nopealla aikataululla. Tukikierrosten myötä asiakasymmärrys myös kasvoi Valtiokonttorin sisällä ja tavoitteena oli parantaa prosessia kierros kierrokselta mm. hyödyntämällä asiakaspalautetta ja data-analytiikkaa aikaisemmilta tukikierroksilta.

Innovaation hyötyjä on asiakasystävällisyys, toimeenpanon tehokkuus, palvelun organisointi ja johtaminen, laaja lainvalmistelu- ja sidosryhmäyhteistyö sekä viranomaistoiminnan julkisuus.

Yhteyshenkilö: Tuuli Karjalainen, tuuli.karjalainen@valtiokonttori.fi

Tunnen tuotteeni -oppimisympäristö

Turvallisuus- ja kemikaalikeskus (Tukes)

Oppimisalusta, joka on tarkoitettu yrityksille, jotka valmistavat, maahantuovat tai jakelevat kulutustavaroita. Palvelun avulla yritys voi kartuttaa, testata ja osoittaa julkisesti oman turvallisuus- ja vastuullisuusosaamisensa. Alusta on käännetty kokonaisuudessaan myös englanniksi, jotta mm. kolmansista maista tuotteita tilaavat yritykset voivat ohjata tuotteiden alkuperäiset valmistajat tutustumaan eurooppalaisiin vaatimuksiin. Alustan avulla suomalaiset yritykset voivat helpommin varmistua siitä, että myös tuotteiden valmistajat tuntevat vaatimukset ja tuotteet valmistetaan niiden mukaisesti. Myös oppilaitokset voivat hyödyntää alustalla olevaa aineistoa opetuksessaan.

Tunnen tuotteeni kannustaa yrityksiä vastuulliseen toimintaan sekä toiminnan jatkuvaan parantamiseen. Alustan oppimispuoli yksinkertaistaa monimutkaisiakin lainsäädännöllisiä velvoitteita, jakaa hyviä käytäntöjä sekä viranomaistulkintoja. Alustassa on lisäksi tenttiympäristö, jonka avulla yritys voi osoittaa tuntevansa tuotteitaan koskevat vaatimukset sekä hallitsevansa vastuullisen yritystoiminnan periaatteet. Riittävästä osaamisesta yritys saa käyttöönsä Tunnen tuotteeni -merkin ja todistuksen, jota se voi hyödyntää esimerkiksi yrityksen markkinoinnissa. Palvelu on julkinen ja sen käyttäminen on yrityksille vapaaehtoista ja ilmaista.

Alusta on suunnattu erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille, jotta pienemmilläkin yrityksillä olisi mahdollisuus saavuttaa riittävä osaamistaso tuotteiden turvallisuuden takaamiseksi. Järjestelmä tarjoaa yritykselle työvälineen toiminnan kehittämiseen sekä mahdollisuuden erottua kilpailevista yrityksistä markkinoilla, ja tätä kautta myös taloudellisen intressin. Vastuullinen toiminta on yritykselle imagoitekijä. Merkki myös osaltaan viestii yrityksen asiakkaille, että yritys tuntee tuotteitaan koskevat vaatimukset sekä toimii yritystoiminnassaan vastuullisesti. Tavoitteena on, että Tunnen tuotteeni osaltaan varmistaa turvallisten kulutustavaroiden myynnin Suomessa.

Yhteyshenkilö: Projektipäällikkö Jukka Eklund, jukka.eklund@tukes.fi,
puh. +358 295 052 202)
Nettisivut: <https://tunnentuotteeni.fi/>

Valtion monikäyttömetsien ojitettujen turvemaiden malliennustepohjaiset hiilitase-estimaatit

Metsähallitus

Ojitettujen turvemaiden hiilitasetieto on koottu Silvia-metsätietojärjestelmään muodostettuun ryhmäkarttatasoon "Turvemaiden hiilitaseet" ja se on tarkoitettu tukemaan operatiivisessa toimenpidesuunnittelussa tehtävää ilmastovaikuttavaa päätöksentekoa.

Innovaation motiivit: metsähallituksen ilmasto-ohjelman ratkaisuhakuinen toteuttaminen ml. valtion monikäyttömetsien toimenpidesuunnittelun toimintamallien ja tietosisällön kehittäminen hiilirikkaiden ojitettujen turvemaiden osalta.

Innovaation hyödyt: ilmastomuutoksen torjunta toimenpidevalinnoin, joilla vähennetään ojitettujen turvemaiden hiilipäästöjä ja lisätään niillä kehittyvien puustojen muodostamaa hiilinielua.

Yhteyshenkilö: suunnittelupäällikkö Kalle Eerikäinen, kalle.eerikainen@metsa.fi,
Metsähallitus Metsätalous Oy

Liite 2. Kyselylomake

Innovaatiobarometri 2022

Tämä kysely toteutetaan julkisen sektorin innovaatiotoiminnan vaikuttavuuden kehittämiseksi. Kyselyn kohderyhmä on julkisen sektorin ylin johto. Kyselyssä on 23 kysymystä ja siihen vastaamisessa kestää n. 15-30 minuttia riippuen siitä, oletteko ottaneet käyttöön innovaatioita vuosina 2020-2021. Voit jättää vastaamatta sellaisiin kysymyksiin ja kohtiin, joihin et tiedä vastausta. Arvostamme panostasi suuresti.

Taustakysymykset

Nimi:

Organisaatio:

Organisaation työntekijämäärä:

Oma asema organisaatiossa:

- A) Ylin johto
- B) Keskijohto
- Muu, mikä? _____

Julkisen sektorin innovaatiotoiminta ja sen tuki

Julkisen sektorin innovaatio on uusi tai parannettu palvelu, tuote tai prosessi tai niiden yhdistelmä, joka poikkeaa merkittävästi organisaation aiemmista palveluista, prosesseista tai tuotteista, ja jolla pyritään saamaan aikaan vaikuttavuutta yhteiseksi hyväksi.

Jotta palvelu, tuote tai prosessi voidaan katsoa innovaatioksi, sen on oltava myös mahdollisten käyttäjien, kuten asiakkaiden tai työntekijöiden käytössä.

Innovaation tulee olla uusi organisaatiossa, mutta sitä on voitu käyttää tai kehittää aikaisemmin toisaalla (teidän ei siis ole tarvinnut keksiä tai kehittää sitä itse). Kyselyssä esitämme kysymyksiä innovaatioista, jotka on otettu käyttöön vuosina 2020-2021, mutta innovaatiotyö on voitu aloittaa jo aikaisemmin. Älä huomioi tässä pieniä muutoksia työpaikan toiminnassa ja tuloksessa.

Esimerkkejä julkisen sektorin innovaatioista

- Palveluinnovaatio: esim. omaolo-palvelu
- Tuoteinnovaatio: esimerkiksi sairaalassa tai tutkimuslaitoksessa kehitetty/käyttöön otettu uusi laite
- Prosessi-innovaatio: esim. uusi menettely- tai organisointitapa

Innovaatiotoiminnalla ja sen tuella tarkoitetaan tässä kyselyssä kaikenlaista toimintaa, jota harjoitetaan innovoinnin edistämiseksi organisaatiossanne. Kyseessä voi olla toimintaa, joka suoraan auttaa kehittämään uusia tai parannettuja palveluja, tuotteita tai prosesseja organisaation asiakkaille tai sisäisen työn kehittämiseksi. Toimintaan voi kuulua myös innovaatiotoiminnan johtaminen, koordinointi tai yhteistyö eli innovointivalmiuksien tukeminen. Innovaatiotoimintaa ja sen tukea ovat muun muassa seuraavat:

- Käyttäjiltä ja toimintaympäristöstä saatujen ideoiden ja aloitteiden kerääminen
- Tiedon tuottaminen tarpeista ja mahdollisuuksista
- Johtajuuden ja työntekijöiden innovaatio-osaamisen vahvistaminen
- Investoinnit infrastruktuuriin innovaatioita varten, esimerkiksi yhteiskehittämislustan hankkiminen organisaatiolle
- Systemaattinen kokeilutoiminta
- Innovaatiotoiminta osana kokonaistrategiaa tai erillisen innovaatiostrategian tai ohjelman laadinta
- Innovaatiivisten julkisten hankintojen suosiminen
- Tutkimus- ja kehitystyö (T & K) ja/tai sen rahoittaminen
- Innovaatiotoiminnan tulosten esittely ja levittäminen
- Innovaatiosuorituskyvyn seuranta ja arviointi
- Innovaatiomyönteinen sääntely ja laintulkinta, esim. sääntelyhiekkalaatikot tai kokeilua varten säädetty erityislaki

OSIO A Innovaatiotoiminta ja sen tuki

Tässä jaksossa esitetyt kysymykset liittyvät innovaatiotoimintaan ja sen järjestelmälliseen tukemiseen organisaatiossanne.

A1 Oliko organisaatiossanne innovaatiotoimintaa vuosina 2020-2021?

- Kyllä
- Ei

A2 Innovaatiotoiminnan tuki voi olla osa organisaation strategiaa tai sitä voi ohjata erillinen ohjelma/strategia, joka voidaan hyväksyä poliittisesti tai siitä voidaan päättää virallisella tasolla. Erillinen ohjelma/strategia on koko organisaation kattava tai se kattaa suurimman osan toiminnoista. Innovaatio-ohjelma voi olla osa laajempaa organisaation strategiaa.

A2 Oliko organisaatiollanne hyväksytty innovaatio-ohjelma tai vastaava 31. joulukuuta 2021?

- Kyllä
- Ei

A3 Kuinka paljon seuraavilta tahoilta tulee ohjausta ja linjauksia innovaatiotoimintaan organisaatiossanne?

	5 erittäin paljon	4	3	2	1 ei lainkaan
Ylikansallinen taso, esim, YK ja Agenda 2030 tai OECD	☐	☐	☐	☐	☐
EU-taso	☐	☐	☐	☐	☐
Hallitusohjelma	☐	☐	☐	☐	☐
Hallinnonala	☐	☐	☐	☐	☐
Virastotaso	☐	☐	☐	☐	☐
Osastotaso	☐	☐	☐	☐	☐

A4 Monilla organisaatiolla on keskitetty toiminto (yksikkö/tiimi/lab), joka koordinoi innovaatio- ja kehitystoimintaa. Toiminnon tarkoituksena on usein seurata ja koordinoita innovaatiohankkeita strategisella tasolla, hallinnoida innovaatiotyöhön liittyviä kysymyksiä ja tarjota strategista tukea johtoryhmälle.

Oliko organisaatiollanne keskitetty toiminto, joka koordinoi innovaatiotoimintaa vuosina 2020–2021?

- Kyllä
- Ei

A5 Kuinka paljon seuraavat tietolähteet ja yhteistyökumppanit antoivat syötettä organisaationne innovaatiotoiminnan suunnitteluun?

	5 erittäin paljon	4	3	2	1 ei lainkaan
Toinen suomalainen julkisen hallinnon organisaatio	☐	☐	☐	☐	☐
Ulkomainen julkisen hallinnon organisaatio	☐	☐	☐	☐	☐
Kansainvälinen yhteistyöelin (esim. OECD tai EU)	☐	☐	☐	☐	☐
Yritykset	☐	☐	☐	☐	☐
Tutkimuslaitokset ja korkeakoulut	☐	☐	☐	☐	☐
Ajatushautomot	☐	☐	☐	☐	☐

	5 erittäin paljon	4	3	2	1 ei lainkaan
Kolmas sektori	☐	☐	☐	☐	☐
Asiakkaat ja kansalaiset	☐	☐	☐	☐	☐
Muu, mikä?	☐	☐	☐	☐	☐
Muu, mikä?	☐	☐	☐	☐	☐
Muu, mikä?	☐	☐	☐	☐	☐

A6 Kuinka paljon seuraavat tekijät motivoivat vuosina 2020–2021 organisaationne innovaatiotoimintaa

	5 erittäin paljon	4	3	2	1 ei lainkaan
Asiakkaiden ja kansalaisten tarpeet ja odotukset	☐	☐	☐	☐	☐
Tuottavuus	☐	☐	☐	☐	☐
Uusi lainsäädäntö tai asetus, joka edellyttää noudattamista tai mahdollistaa muutoksen	☐	☐	☐	☐	☐
Turvallisuus ja huoltovarmuus	☐	☐	☐	☐	☐
Muutoksen mahdollistava uusi teknologia ja tietämys	☐	☐	☐	☐	☐
Ekologinen kestävyys, esim. ilmastonmuutokseen vastaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Sosiaalinen kestävyys, esim. sukupuolten välinen tasa-arvo	☐	☐	☐	☐	☐
Taloudellinen kestävyys, esim. julkisten varojen kestävä käyttö	☐	☐	☐	☐	☐
Tutkimukset ja arvioinnit	☐	☐	☐	☐	☐
Jokin muu, mikä?	☐	☐	☐	☐	☐
Jokin muu, mikä?	☐	☐	☐	☐	☐
Jokin muu, mikä?	☐	☐	☐	☐	☐

A7 Kuinka paljon organisaationne teki innovaatioyhteistyötä seuraavien toimijoiden kanssa vuosina 2020–2021?

	5 erittäin paljon	4	3	2	1 ei lainkaan
Kunnat ja maakunnat	☐	☐	☐	☐	☐
Valtion virastot ja ministeriöt	☐	☐	☐	☐	☐
Muut julkisen sektorin toimijat	☐	☐	☐	☐	☐
Asiakkaat ja kansalaiset	☐	☐	☐	☐	☐
Tutkimuslaitokset ja korkeakoulut	☐	☐	☐	☐	☐
Kolmas sektori	☐	☐	☐	☐	☐
Muu, mikä?	☐	☐	☐	☐	☐
<hr/>					
Muu, mikä?	☐	☐	☐	☐	☐
<hr/>					
Muu, mikä?	☐	☐	☐	☐	☐
<hr/>					

A8 Kuinka paljon olette tukeneet innovaatiotoimintaa seuraavilla keinoilla vuosina 2020–2021?

	5 erittäin paljon	4	3	2	1 ei lainkaan
Keräämällä ideoita ja aloitteita käyttäjiltä ja sidosryhmiltä	☐	☐	☐	☐	☐
Tuottamalla tietoa tarpeista ja mahdollisuuksista	☐	☐	☐	☐	☐
Vahvistamalla johtajuutta ja henkilöstön innovaatio-osaamista	☐	☐	☐	☐	☐
Investoimalla infrastruktuuriin innovaatioita varten, esim. yhteiskehittämisalustan hankkiminen organisaatiolle	☐	☐	☐	☐	☐
Hyödyntämällä ideakilpailuja, hackathoneja tai vastaavia	☐	☐	☐	☐	☐
Kannustamalla kokeiluihin	☐	☐	☐	☐	☐
Suosimalla innovatiivisia hankintoja	☐	☐	☐	☐	☐
Tukemalla tutkimus- ja kehitystoimintaa (T & K)	☐	☐	☐	☐	☐

	5 erittäin paljon	4	3	2	1 ei lainkaan
Esittämällä ja levittämällä innovaatiotoiminnan tuloksia	☐	☐	☐	☐	☐
Seuraamalla ja arvioimalla innovaatioiden vaikutuksia	☐	☐	☐	☐	☐
Suosimalla innovaatiomyönteistä sääntelyä ja laintulkintaa tai vaikuttamalla lainsäädäntöön	☐	☐	☐	☐	☐
Ennakointi- ja tulevaisuustyöllä	☐	☐	☐	☐	☐
Kehittämällä menetelmiä innovaatioiden vaikutusten arviointiin	☐	☐	☐	☐	☐
Muulla tavalla, miten?	☐	☐	☐	☐	☐
Muulla tavalla, miten?	☐	☐	☐	☐	☐
Muulla tavalla, miten?	☐	☐	☐	☐	☐

A9 Oliko organisaatiollanne vuosina 2020–2021...

	Kyllä	Ei
...riittävästi rahoitusta innovaatiotoimintaa varten	☐	☐
...riittävästi innovaatiotoimintaa varten tarvittavia laitteita ja ohjelmistoja	☐	☐
...riittävästi osaamista innovaatiotoimintaan	☐	☐
...riittävästi työaikaä käytettävissä innovaatiotoimintaan	☐	☐
...innovointitoimintaa tukevia menetelmiä ja prosesseja	☐	☐
...selkeitä ideoita ja tavoitteita innovaatiotoiminnalle	☐	☐
...poliittista tukea innovaatiotoiminnalle	☐	☐
...oman virkamiesjohdon tukea innovaatiotoiminnalle	☐	☐
...toimintakulttuuri, joka edisti kokeiluja ja riskinottoa	☐	☐

A10 Millä tavoilla olette seuranneet, mitanneet ja arvioineet vuosina 2020–2021 innovaatiotoiminnan vaikutuksia?

Koskee myös ennen vuotta 2020 tehtyjä innovaatioita

- Mittaamalla yksittäisille innovaatiohankkeille asetettujen tavoitteiden toteutumista
- Asiakkaille, kansalaisille ja työntekijöille suunnatuilla kyselyillä
- Laadullisilla itsearvioinneilla
- Arvioimalla kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumista innovaatiotoiminnassa (ekologinen, sosiaalinen, taloudellinen)
- Jollain muulla tavalla, miten? _____
- Jollain muulla tavalla, miten? _____
- Jollain muulla tavalla, miten? _____

A11 Mahdolliset A-osioon (innovaatiotoiminta ja sen tuki organisaatiossanne) liittyvät kommentit:

OSIO B Innovaatioiden kehittäminen

Osiossa esitämme kysymyksiä innovaatioista, jotka on otettu käyttöön vuosina 2020-2021, mutta innovaatiotoiminta on voitu aloittaa jo aikaisemmin. Innovaation tulee olla uusi organisaatiossa, mutta sitä on voitu käyttää tai kehittää aikaisemmin toisaalla (teidän ei siis ole tarvinnut keksiä tai kehittää sitä itse).

Esimerkkejä julkisen sektorin innovaatioista

- Palveluinnovaatio: esim. omaolo-palvelu
- Tuoteinnovaatio: esimerkiksi sairaalassa tai tutkimuslaitoksessa kehitetty/käyttöön otettu uusi laite
- Prosessi-innovaatio: esim. uusi menettely- tai organisointitapa

B1 Otitteko käyttöön palvelu-, tuote- tai prosessi-innovaatioita vuosina 2020–2021?

- Kyllä, vähintään yksi palveluinnovaatio
- Kyllä, vähintään yksi tuoteinnovaatio
- Kyllä, vähintään yksi prosessi-innovaatio

B2 Oletteko kehittäneet kokonaan uusia innovaatioita tai käyttöönotanneet muualta kehitettyjä innovaatioita?

- Vähintään yksi innovaatioista on kokonaan uusi organisaatiomme toimialalla
- Vähintään yksi innovaatioista on kopio, sovellettu tai saanut vaikutteita muualta

Seuraavaksi siirrymme käsittelemään organisaatiossanne vuosina 2020-21 käyttöönotettua merkittävintä innovaatiota. Arvioi itse, mikä oli mielestäsi organisaationne merkittävin innovaatio, ja vastaa sen pohjalta. Jos organisaationne ei ole ottanut käyttöön mitään innovaatiota vuosina 2020-21, sinun ei tarvitse vastata näihin kysymyksiin.

B3 Mikä on omasta mielestänne merkittävin käyttöön ottamanne innovaatio vuosina 2020–2021? Kuvailkaa innovaatio lyhyesti. Miksi pidät juuri kyseistä innovaatiota merkittävimpänä?

B4 Kuinka paljon seuraavat tekijät motivoivat vuosina 2020–2021 organisaatiossanne käyttöön otettua merkittävintä innovaatiota?

	5 erittäin paljon	4	3	2	1 ei lainkaan
Asiakkaiden ja kansalaisten tarpeet ja odotukset	☐	☐	☐	☐	☐
Tuottavuus	☐	☐	☐	☐	☐
Uusi lainsäädäntö tai asetus, joka edellyttää noudattamista tai mahdollistaa muutoksen	☐	☐	☐	☐	☐
Muutoksen mahdollistava uusi teknologia ja tietämys	☐	☐	☐	☐	☐

	5 erittäin paljon	4	3	2	1 ei lainkaan
Turvallisuus ja huoltovarmuus	☐	☐	☐	☐	☐
Ekologinen kestävyys	☐	☐	☐	☐	☐
Sosiaalinen kestävyys	☐	☐	☐	☐	☐
Taloudellinen kestävyys	☐	☐	☐	☐	☐
Tutkimukset ja arvioinnit	☐	☐	☐	☐	☐
Muut tekijät, mitkä? _____	☐	☐	☐	☐	☐
Muut tekijät, mitkä? _____	☐	☐	☐	☐	☐
Muut tekijät, mitkä? _____	☐	☐	☐	☐	☐

B5 Saitteko merkittävimmälle innovaatiolle rahoitusta seuraavista lähteistä vuonna 2021?

Rahoituslähde

- Organisaation oma talousarvio
- Erityisrahoitus valtion budjetista
- Euroopan Unioni
- Muu rahoitus, mikä _____
- Emme tarvitse erillistä rahoitusta (esim. hoidettiin virkatyönä)

B6 Kuinka paljon organisaationne teki yhteistyötä merkittävimmissä vuosina 2020–2021 käyttöön otetussa innovaatiossa seuraavien toimijoiden kanssa?

	5 erittäin paljon	4	3	2	1 ei lainkaan
Kunnat ja maakunnat	☐	☐	☐	☐	☐
Valtion virastot ja ministeriöt	☐	☐	☐	☐	☐
Muut julkisen sektorin toimijat	☐	☐	☐	☐	☐
Tutkimuslaitokset ja korkeakoulut	☐	☐	☐	☐	☐
Yritykset	☐	☐	☐	☐	☐

	5 erittäin paljon	4	3	2	1 ei lainkaan
Kolmas sektori	☐	☐	☐	☐	☐
Muut, mikä?	☐	☐	☐	☐	☐
Muu, mikä?	☐	☐	☐	☐	☐
Muu, mikä?	☐	☐	☐	☐	☐

B7 Missä olette levittäneet tietoa vuosina 2020–2021 käyttöön otetusta merkittävimmästä innovaatiosta?

- Omissa viestintäkanavissamme
- Omissa verkostoissamme
- Yhteistyökumppaneiden kanavissa ja verkostoissa
- Kansainvälisissä kanavissa ja verkostoissa, kuten OECD:n OPSI (Observatory of Public Sector Innovation)
- Muualla, missä? _____
- Muualla, missä? _____
- Muualla, missä? _____

B8 Mitkä tekijät edistivät merkittävimmin innovaatiota tai olivat sille esteenä?

	5 Edisti innovaatiota erittäin paljon	4 Edisti innovaatiota jonkin verran	3 Ei edistänyt, eikä estänyt innovaatiota	2 Esti innovaatiota jonkin verran	1 Esti innovaatiota erittäin paljon
Tapa, jolla käsittelemme virheitä	☐	☐	☐	☐	☐
Suhtautumisemme riskeihin	☐	☐	☐	☐	☐
Organisaatiomuutokset	☐	☐	☐	☐	☐
Työpaikan yksiköiden välinen yhteistyö	☐	☐	☐	☐	☐
Taloudelliset resurssit	☐	☐	☐	☐	☐
Hallitusohjelma	☐	☐	☐	☐	☐
Organisaatiomme strategia	☐	☐	☐	☐	☐

	5 Edisti innovaatiota erittäin paljon	4 Edisti innovaatiota jonkin verran	3 Ei edistänyt, eikä estänyt innovaatiota	2 Esti innovaatiota jonkin verran	1 Esti innovaatiota erittäin paljon
Lainsäädäntö	☐	☐	☐	☐	☐
Uusi teknologia	☐	☐	☐	☐	☐
Poliittiset päätöksentekijät	☐	☐	☐	☐	☐
Henkilöstön osaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Kansalaisten osallistuminen	☐	☐	☐	☐	☐
Yritysten osallistuminen	☐	☐	☐	☐	☐
Kolmannen sektorin osallistuminen	☐	☐	☐	☐	☐
Korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten osallistuminen	☐	☐	☐	☐	☐
Muu tekijä	☐	☐	☐	☐	☐

Muu tekijä	☐	☐	☐	☐	☐

Muu tekijä	☐	☐	☐	☐	☐

B9 Millä tavalla organisaatiossanne vuosina 2020–2021 käyttöön otettu merkittävien innovaatio on vaikuttanut tai millä tavalla arvioit sen vaikuttavan seuraaviin tekijöihin?

	Parantanut erittäin paljon	Parantanut jonkin verran	Ei vaikutusta	Heikentänyt jonkin verran	Heikentänyt erittäin paljon
Prosessien toimivuus	☐	☐	☐	☐	☐
Tuottavuus	☐	☐	☐	☐	☐
Asiakkaiden ja kansalaisten tyytyväisyys	☐	☐	☐	☐	☐
Työntekijöiden tyytyväisyys	☐	☐	☐	☐	☐
Oikeudellisten vaatimusten ja määräysten noudattaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Sektorirajat ylittävä yhteistyö	☐	☐	☐	☐	☐
Turvallisuus ja huoltovarmuus	☐	☐	☐	☐	☐

	Parantanut erittäin paljon	Parantanut jonkin verran	Ei vaikutusta	Heikentänyt jonkin verran	Heikentänyt erittäin paljon
Ekologinen kestävyys	☐	☐	☐	☐	☐
Sosiaalinen kestävyys	☐	☐	☐	☐	☐
Taloudellinen kestävyys	☐	☐	☐	☐	☐

B10 Mahdolliset B-osioon (Innovaatioiden kehittäminen) liittyvät kommentit:

C Palaute

C1 Kommentteja tai terveisiä kyselyn laatijalle

C2 Kuinka kauan käytit aikaa kyselyn vastaamiseen?

Valtiovarainministeriö pyrkii aktiivisesti lyhentämään aikaa, jonka yritykset ja organisaatiot käyttävät tietojen toimittamiseen. Siksi olemme kiitollisia, jos vastaatte vapaaehtoiseen kysymykseen.

- Alle 15 min
- 15-30 min
- 30-45 min
- 45-60 min
- yli 60 min

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
Snellmaninkatu 1 A
PL 28, 00023 VALTIONEUVOSTO
Puhelin 0295 160 01
vm.fi

ISSN 1797-9714 (pdf)
ISBN 978-952-367-260-4 (pdf)

Syyskuu 2022